

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

Kč 15,-

1 září
2005-6
68. ročník

OBSAH

(English summary see page no. 27)

Konferencia Asociácie a Združenia pôdohospodárskych škôl na Slovensku	2
Agrokomplex – Výstavníctvo Nitra	2
Výstavište Lysá nad Labem	2
Zamyšlení nad výchovou mladé generace školské mládeže	3
E-learning a ďalšie vzdelávanie v poľnohospodárskych podnikoch?	5
Profesní environmentální výchova	7
Do diskuze	9
Zemědělské vzdělávání v kontextu sjednocené Evropy	10
Mezinárodní seminář	12
K ochrane a bezpečnosti pri práci	13
Uznávaní odborných kvalifikací	14
Asociace na Zahradě Moravy	15
Informační servis	16
Učil jsem a jednal na brazilských univerzitách	17
Zahradnictví a čas	19
Zúčastnili jsme se soutěže	20
Medzinárodná súťaž mladých poľnohospodárov	21
„Victoria Regia 2005“	21
Farmáři na jízdě zručnosti	22
Leto	22
„Židle spolupráce“	23
Stáž žáků v Polsku	24
Studentka ze Žatce	24
Výstava pro vzdělávací účely	25
Libverda 2005	25
Institut vzdělávání a poradenství ČZU v Praze	26
Tradice pokračuje	26

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

KONFERENCIA ASOCIÁCIE A ZDRUŽENIA PÔDOHOSPODÁRSKÝCH ŠKÔL NA SLOVENSKU

Dňa 10. júna 2005 sa uskutočnila v priestoroch Agroinštitútu Nitra zlučujúca konferencia dvoch profesijných neziskových organizácií, ktoré obhajovali záujmy pôdohospodárskych škôl na Slovensku – Asociácie riaditeľov a vedúcich SPV v rezorte pôdohospodárstva SR a Združenia pracovníkov poľnohospodárskych, lesníckych a potravinárskych škôl a školských hospodárstiev v SR. Účastníci konferencie sa dohodli na vzniku novej nástupníckej asociácie a prijali spoločný názov:

Asociácia vzdelávacích zariadení pre rozvoj vidieka a produkciu potravín

Poslaním Asociácie je chrániť záujmy stredných škôl, vzdelávacích zariadení a zariadení praktického vyučovania pri riešení a presadzovaní zásadných otázok v oblasti odborného pôdohospodárskeho vzdelávania a prípravy v Slovenskej republike. Ďalším dôležitým poslaním je podpora integrovaného rozvoja vidieka a zachovanie trvaloudržateľného rozvoja vidieka v regiónoch Slovenska

Asociácia vyvíja pôsobnosť na území Slovenskej republiky. V zahraničí spolupracuje s organizáciami podobného zamerania a spolupracuje s organizáciami pôsobiacimi na nadnárodnej úrovni v rámci Európskej Únie, kde vystupuje pod názvom EUROPEA SLOVAKIA.

AGROKOMPLEX – VÝSTAVNÍCTVO NITRA

DREVO

1. výstava materiálov a technológií pre spracovanie dreva

LES

8. medzinárodná lesnícka výstava

13. 9. – 16. 9. 2005

AUTOSALÓN

13. medzinárodná výstava osobných, nákladných, úžitkových vozidiel a príslušenstva

29. 9. – 3. 10. 2005

VÝSTAVA PSOV

9. medzinárodná výstava psov NitraCanis

5. 11. – 6. 11. 2005

CHOVATEĽSKÉ DNI

9. celoštátna výstava zvierat a ornita

2. 12. – 4. 12. 2005

VIANOCE V AGROKOMPLEXE

14. predajné trhy

14. 12. – 18. 12. 2005

VÝSTAVIŠTĚ LYSÁ NAD LABEM

KŮŇ 2005

12. výstava koní a všeho, co k nim patří

15. 9. – 18. 9. 2005

ZEMĚDĚLEC 2005

23. národní výstava zeleně, mechanizace, pěstitelství, květin, ekologie a zpracování výpěstků

13. 10. – 16. 10. 2005

NÁŠ CHOV 2005

10. výstava hospodářských zvířat, technologií pro chov a veterinárních pomůcek

13. 10. – 16. 10. 2005

CHOVATEL 2005

- celostátní výstava drobného zvířectva

18. 11. – 20. 11. 2005

K ilustraci na obálce: Kresba plodu jabloně – der Melonen- Apfel – byla vybrána z publikace Allgemeines Deutsches Garten Magazin, 1805

ZAMYŠLENÍ NAD VÝCHOVOU MLADÉ GENERACE ŠKOLSKÉ MLÁDEŽE

Úvodní slovo

Svět kolem nás se rychle mění. Nejsou to ale jen změny technického rázu – nárůst vědních poznatků zasahuje i oblast duševních změn, rozumových úvah, názorů na život, na svět kolem nás. V souladu s lepší výživou, lepšími životními podmínkami, vyšší hygienou pak dochází i k zrychlení tělesného vývoje, dřívějšímu rozvoji abstraktního myšlení, tedy rychlejšímu dozrávání lidí.

Vedle těchto pozitivních změn jsme ale u mladé generace i svědky negativních projevů, které se projevují v nárůstu vandalismu, neurvalosti v jednání, hrubosti, sníženou soudností jednání, hazardováním se životem svým i ostatních, zhoršenými mezilidskými vztahy, neúctou k člověku, zejména k starším generacím.

Tato situace není na naší zeměkouli stejná, známe oblasti s příkladnými vztahy mezi obyvateli, ale máme i oblasti, kde zločinnost je denním chlebem. I když naše republika stojí přibližně ve středu tohoto dění, je již třeba odpovědně a rychle jednat, aby nedocházelo ke zhoršování dané situace, ale ke zlepšení současného stavu.

Zatímco obecně oblast vzdělávání je stále na velmi dobré úrovni, oblast výchovy v širším slova smyslu je stále nedoceněná. Zde nám jde o zlepšení cílevědomé společenské činnosti v celé její šíři od rozumového, mravního a estetického formování osobnosti každého jedince, o jeho formování vůle, charakteru, tělesného i polytechnického projevu rozvoje vkusu, návyků a povahových rysů. Takto pojatá výchova se musí projevit v cílevědomém a systematickém působení na psychologii každého jedince.

V naší oblasti můžeme v současnosti rozlišit čtyři nejdůležitější atributy, které mají nejsilnější vliv na výchovu mladé generace. Patří k nim rodina, škola, společnost kolem a životní prostředí. Každá skupina vychází z odchylných výchozích stanovisek, rozhodují i časová hlediska působení. Pokusím se velmi stručně pojednat o těchto čtyřech skupinách ovlivňování ve smyslu řeckého thaumazein, tedy projevech obecně známých, ale stále vzbuzujících údiv, které jsou ale stále základním projevem nových poznání všech starých problémů.

Rodina a její funkce ve výchově

Hned v úvodu musíme zdůraznit, že působení rodiny je nezastupitelným, základním pilířem pro celé budoucí formování mladého člověka. Dále je nutné i zdůraznit, že honba rodičů za celospolečensky významným uplatněním, zrovnoprávnění obou pohlaví, nedostatek citu a citového záze-
mí, nedostatek času pro svoje potomky, nevhodné rodinné podmínky, suplování citového vztahu k dětem náhradou finančního zvýhodnění, to jsou jen některé z negativních projevů nefunkční rodiny.

Přechod k jednogeneračním bytům, nemožnost citového rozšíření vlivu prarodičů, nedostatek vyškolených, rozumově vyspělých opatrovníků a vychovatelů v předškolních zařízeních, to vše zapříčiňuje hlavní hříchy, které již v raném počátku negativně působí na mladého, nevyzrálého člověka. Tomu pak chybí duševní zázemí, možnost konfrontace představ, vzory pro napodobení a zhlédnutí se v pozitivních jedincích. Právě mladý jedinec je nadměru zvědavý a jak dopadá skutečnost, kdy je okřikován, řada činností je mu nesmyslně zakazována místo vhodného vysvětlení...

Opačným příkladem působí rodiče, kteří v honbě za tvorbou genia nadměrně rozšiřují požadavky, svým neuváženým jednáním vedou k neurotizaci, přetěžování a vážně narušují principy přiměřenosti. Takto se budoucí genius opravdu také nedá vychovávat.

Co lze udělat pro zlepšení? Z hlediska státu můžeme začít lepším finančním ohodnocením rodin s malými dětmi, zlepšením předškolní výchovy zkvalitněním výchovného personálu, upevňováním základních návyků každého jednotlivce atd. Samozřejmostí by měla být i osvěta ostatních zájmových skupin, nelze se uzavírat před vlivem náboženství, zájmových organizací, či pozitivně působících zájmových skupin.

Působení školy na výchovu mladého člověka

Zde je problematika působení velmi široká, a tak chci jen výběrově poukázat na některé nenáročně řešitelné, ale významné problémy. Rozhodně nechci probírat výchovu ve vztahu ke vzdělání, tedy výchovně vzdělávací proces v ob-

lasti didaktiky. Předmětem by měla být výchova v tzv. užším smyslu, tedy vlastní působení školy a učitelů na žáky, a to jak ve škole, tak i v mimoškolním čase.

Prvním problémem výchovného procesu je učitel – vzor mládeže, který často nadlouho dokáže ovlivnit jednání dožívající mladé generace. Můžeme být ale se současným stavem plně spokojeni? Vždyť jaký pozitivní příklad dává neupravený kantor, nevhodně oblečený. Potřebné je i přitvrdit požadavky na vlastní vystupování žáků a mladých vůbec. Odbourat familiárnost, rozhovory s rukama v kapsách, klackovitost. Mnoho zahraničních škol připouští volnější vztahy mladých k dospělým, zejména ve Skandinávii, ale stále tam zůstává přátelské vystupování bez hrubostí s určitým stupněm úcty a vážnosti.

Další je otázka řešení problematiky volného času. Často si školáci ani nedovedou organizovat svůj volný čas, zahálka je vždy „matka hříchů“. Jak tedy dále. Bohužel jsme většinou zrušili tolik prospěšné různé zájmové kroužky, jejichž význam i po vzdělávací stránce byl přínosný. Přesto zůstává řada možností. V krátkém článku nelze vše rozebírat – alkohol, kouření, dogy..., tady bychom měli pomoci, ovšem formou, kdy není mladým rozkazováno, ale vysvětlováno. Čím modernější je společnost, tím hlubší problémy se vynořují. Z tohoto pohledu i zlepšení vztahu k přírodě, onen slogan z 18. století „zurück zur Natur“ – „zpět k přírodě“, začíná být novodobě velmi aktuální. Možnosti škol jsou velké, jejich využití má stále značné rezervy. Dokážeme je využít?

Jak nám vychovává společnost mladou generaci

Stručně řečeno – spíše špatně. Zastavím se u příkladu médií, zejména televize. Nevím, která mediální rada posuzuje náplň vysílání, zda je v těchto skupinách alespoň jeden erudovaný učitel, ale posuďte sami? Vždyť volba filmových produkcí je často otřesná. Můžeme se divit různým návodům, jak vraždit, krást, zabíjet. Pokud už musí takové filmy běžet na obrazovkách, měly by být vhodně komentovány úvodem a jejich frekvence by měla být snížena. Americkým model s akčními hrdiny nemusí být ten nejlepší a Česko mělo a má řadu literatury s uznávanými hrdiny typu čestného Mirka od spisovatele J. Foglara ad. Přebytek nic neříkajících filmů typů voleb star, superstar atd., s hudbou – jekotem, často falešným a děsivou angličtinou asi pro rozvoj osobností také nepřispívá. To, že mladí neznají ani své národní písně, že mládež zná bulvár ze života „umělců“ a má obrovské nedostatky v zeměpise, přírodopise, vlastních dějinách a ani se za to nestydí, jak prokazují různé soutěže.

Mohli bychom poukazovat dále. Šikana, narušené mezilidské vztahy, nerespektování zásad slušného chování, to často veřejnost odsuzuje, ale netrestá a nezasahuje. Člověk není z jádra špatný. Má svůj mravní cit, vědomí dobra, teprve život jej mění. To je ono crux metaphysicorum, které trápilo už i starověké filozofy. Mladý člověk potřebuje pomoci. Přístup k této pomoci musí být různý, jednotný návod neexistuje. Vycházet jen z myšleného optimálního postupu jednotlivce je chybné, jak úspěšně již dříve vyjádřil prof. B. Němec ve svém citátu: non jurare in verba magistri – nepřísahaj jen na slova učitele.

Příkladů jak pomoci, jak zlepšit obecně nepříznivou situaci, je mnoho. Příkladů ve světě je též dostatek. Je třeba se dívat s otevřenými očima kolem sebe a nebát se nepříměrné chování veřejně odsoudit. Musíme to dokázat!

Jaký význam má životní prostředí kolem nás pro vývoj a rozvoj mladé generace?

Mnohaletá absence výchovy i vzdělávání v ochraně životního prostředí, zejména utajování potřebných informací, a to na všech generačních vrstvách obyvatel, postihlo i naši mladou generaci. I když z pohledu na tři předchozí atributy výchovy je v této oblasti napácháno zatím nejmeně škod a opačně je zde asi nejvíce pozitivního uděláno pro zlepšení současného stav výchovy, neměli bychom být přehnaně optimističtí. Zajistit trvalý udržitelný rozvoj, snížit vandalismus, řešit odpady, aktivně působit proti zbytečnému hluku, bojovat proti znehodnocování krajiny – to jsou jen některé příklady, že není dosud vše v pořádku, že mladý člověk musí mnoho dohánět pro zlepšení svého životního prostředí a tím i pro své budoucí optimální žití. Naše současná generace zde musí vydatně pomoci ke zlepšení. Je to důsledek právě její neznalosti, ale i politické zbabělosti, která nás málem dovedla na okraj znehodnocení naší krásné krajiny. Bohužel český národ dokáže někdy velice rychle zapomenout! Zůstává řada úkolů, nad kterými se musí naše nastupující generace hluboce zamyslet. Ukončit postupující devastaci krajinných hydroekosystémů, zlepšit revitalizaci vodních toků atd., atd., takové požadavky by měly obsahovat programy pro výchovu mladé generace a nikoliv obrovské akce typů techno-party, které i v krátké době mohou zdevastovat prostředí.

Stručně závěrem

Dovolil jsem si napsat článek, který se asi trochu vymyká obecným usancím a zejména nepřikrášluje současnou situaci. Jednotlivé odkazy lze samozřejmě různě interpretovat a každý si může upravit svoje vnitřní představy o současnosti i o tom,

co naše mladá generácia predstavuje, kde leží jej hranice možností a snesiteľnosti. Správne volené prognózy pro budúcnosť nie sú jednoduché. Buď musí lichotiť mocným, alebo sú hlasy osamelých pútníkov na púštiach, alebo pristupíme k tzv. pasívnym prognózam, ktoré zabezpečia prechod od súčasnej stagnácie k aktívnej zmene v rámci celej spoločnosti s hlavným zreteľom na vývoj našej mladé, do života nastupujúcej generácie.

Je treba, dokud je čas, využiť jav označovaný prognostikou ako ostrovy pozitívnej deviacie – napr. skautské organizácie, kde táto lokálne pôsobiaci spoločenstva s výrazne kvalitnejšími prejavmi života pomôžu pri snižovaní rizík súčasných nevyvážených kultúrnych a spoločenských aktivít. Hlavné ale musíme začať zodpovedne a zejména rýchle jednat o zlepšení súčasnej situácie.

Dr. Ing. Eugen Král, CSc.
VOŠL Trutnov

E-LEARNING A ĎALŠIE VZDELÁVANIE V POĽNOHOSPODÁRSKÝCH PODNIKoch?

Pracovný svet je spojený s nestálymi zmenami, ktoré podnik nemôže zvládnuť bez cieľavedomej stratégie ďalšieho vzdelávania. Investície do kvalifikácie zamestnancov by sa mali stať predpokladom úspechu a konkurencieschopnosti v budúcnosti. Stále rastúci dopyt po ďalšom vzdelávaní však nebude možné uspokojiť len klasickými formami ďalšieho vzdelávania. Tu sa otvára priestor pre e-learning, ktorý umožní pre podnik variantnosť vo vzdelávaní, ide napríklad o uplatnenie viacerých metód, zohľadnenie rôznych konceptov učenia sa a získanie viacerých zdrojov pre vzdelávanie.

Vybudovanie riadenej štruktúry ďalšieho vzdelávania predpokladá v poľnohospodárskych podnikoch spravidla značnú *zmenu procesu myslenia*. Je to spojené hlavne so skutočnosťou, že pracovné nároky v minulosti sa menili len minimálne a zamestnanci a ani manažment nepocítovali potrebu kontinuálneho vzdelávania. Poľnohospodárstvo je charakteristické svojimi špecifickými činnosťami a v porovnaní s inými odvetvami i dnes nezaznamenáva tak výrazné zmeny v pracovných nárokoch. Dôsledky globalizácie sa postupne premietajú vo všetkých sférach ekonomiky a teda ani poľnohospodárstvo nebude výnimkou. Investície do ľudských zdrojov sa stanú základom európskeho hospodárskeho rastu. Svedčí o tom i snaha Európskej komisie navrhnúť integrovaný program celoživotného vzdelávania na obdobie 2007–2013, kde do popredia sa dostávajú aj aktivity súvisiace s informačnými a telekomunikačnými technológiami.

E-learning predstavuje širokú oblasť získavania vedomostí vo vyučovacom procese prostredníctvom moderných informačných a telekomunikačných technológií. Je jedným z prúdov tzv. e-odvetví, ktoré sa čoraz častejšie skloňujú s transformáciou spoločnosti na tzv. „informačnú spoločnosť“. Oblasť elektronického vzdelávania je pomerne rozsiahla, pričom pokrýva tvorbu a distribúciu interaktívnych elektronických kurzov (e-learningové kurzy), riadenie vyučovania a s ňou súvisiacu spätnú väzbu. E-learningové kurzy môžu pozostávať z multimediálnych prezentácií, simulácií, kombinácie animácií, videa, zvuku a textového výkladu a nakoniec z testov pre overovanie znalostí študujúceho. Za účelom zabezpečenia spätnej väzby medzi študujúcim a lektorom, riadenia a usmerňovania vzdelávania a presného

vyhodnocovania, existujú systémy pre riadenie vyučovania, tzv. Learning Management Systems (LMS), ktoré okrem už spomenutého zabezpečujú aj mnohé funkcie on-line štúdiá (videokonferencie, virtuálne učebne a pod.).

Výučba e-learningového kurzu môže prebiehať dvoma spôsobmi a to synchrónne a asynchrónne. **Synchrónne** prebieha výučba v reálnom čase a študujúci prijímajú odovzdávané informácie všetci naraz, buď je to v reálnej triede, t.j. účastníci sa stretnú na jednom mieste (napr. v počítačovej učebni) alebo vo virtuálnej triede, t.j. účastníci výučby sú pripojení z rôznych miest siete. Ide o výučbu typu „on-line“, pretože len tak je možné zabezpečiť synchrónnosť a možnosť vzájomnej komunikácie medzi účastníkmi. Ide o výučbu, ktorá sa viac podobá prezenčnej forme, umožňuje v reálnom čase vzájomnú interakciu učiacich sa a aj lektora a vyžaduje koordináciu časových plánov zúčastnených. **Asynchrónny typ výučby** nie je viazaný na pripojenie k sieti, obsah kurzu je prenášaný na vhodných médiách. Off-line typ umožňuje výučbu v čase, ktorý učiacemu sa najlepšie vyhovuje, umožňuje individuálny prístup k látke a vlastné tempo pri štúdiu. Úlohou lektora je podporovať samostatné učenie, osobná komunikácia lektora sa nahrádza e-mailom, reaguje na otázky učiacich sa, opravuje domáce práce a testy.

E-learning pre malé a stredné poľnohospodárske podniky je nástroj na získavanie a rozširovanie vedomostí. Najväčšou *výhodou* je, že zamestnanci zúčastňujúci sa školení nemusia prerušovať pracovný proces a často dochádzať na veľké vzdialenosti. *Problémom* pre poľnohospodárske podniky však je vyhovenosť výpočtovou technikou a potrebné znalosti zamest-

nancov s jej obsluhou, často chýba aj vlastný záujem o učenie a motivácia do učenia. Problémom je i prístup k vzdelávacím materiálom. Študijné materiály a programy sú zvyčajne pre štandardné používateľské balíky – pre manažérov a manažérske aktivity ako marketing, jazykové vzdelávanie a ďalšie. Dostupnosť je teda veľmi limitovaná. Ide hlavne o materiály smerované na technických, profesionálnych a manažérskych zamestnancov. Situácia v rámci Európy sa zhoršuje a to kvôli rozmanitosti jazykov. Väčšina študijných materiálov je poskytovaná v angličtine, ale potrebou je produkcia študijných materiálov v jednotlivých jazykoch. Prekladanie materiálov do rozličných jazykov nie je priamo technický problém a prináša značnú kultúrnu transformáciu.

E-learning je prednostne koncentrovaný na formálne vzdelávanie reprodukciu tradičných kurzov cez digitálne médiá. Prax podnikov odporúča prispôsobiť e-learningové vzdelávanie potrebám ďalšieho vzdelávania, kde významné postavenie má neformálne a aj informálne vzdelávanie.

Spojenie existujúcich znalostí a generácie nových znalostí je dôležité pre budúci rozvoj poľnohospodárskych podnikov a ak e-learning je médiom na toto spojenie, tak je namieste, keď považujeme e-learning za efektívny prostriedok na rozvoj znalostí, tak explicitných ako aj implicitných. Vyžaduje to pohyb bližšie k novým vzorom vzdelávania a k novým aplikáciám nových pracovných princípov.

Pravdepodobne viac závažná je otázka týkajúca sa podstaty problému, ktorý má e-learning riešiť. Je prínosom pre poľnohospodárske podniky v dnešnom svete technického a pedagogického rozvoja? Samozrejme, že podniky používajú informačné technológie na získavanie informácií, na druhej strane je pre nich neobvyklé zapisovať svojich zamestnancov do e-learningových kurzov. Často sa prejavuje nechť zamestnancov osvojovať si nové technológie vzdelávania a zladžovanie individuálnych potrieb s kolektívnymi.

I v oblasti e-learningu existujú určité schválené štandardy. Dodržiavanie pravidiel a odporúčaní sú nevyhnutné pri vytváraní elektronických kurzov a na znovupoužitie už vytvorených častí kurzov. Vďaka nim je možné sústrediť sa na špecifické problémy pri vývoji kurzov a na zlepšovanie vlastností Learning Management Systems (LMS). Okrem pohľadu zo strany vývoja, dôležitejší je pohľad zo strany zákazníka, ktorý musí mať záruku, že ním kupovaný kurz alebo LMS systém bude kompatibilný s tým čo už vlastní, prípadne kompatibilný s riešením od iného dodávateľa.

Pri príprave e-learningových učebných programov máme pred sebou ešte dlhú cestu zdokonaľovania. Dobrý učebný program by nemal byť len rozmanitejšou učebnicou, kde

klasické texty a obrázky sú doplnené animáciami, videosekvenciami a zvukmi, prípadne na konci kapitoly testami s výberovou odpoveďou. I veľmi dobre spracovaný text so zvukmi, animáciami a filmami je pri opakovaní rovnaký, nedáva ďalšie príklady na overovanie znalostí, neumožní prechádzať štruktúrou lekcii v rôznych režimoch (pre zopakovanie pojmov, pre podrobnejšie informácie a pod.). Študijný e-learningový program by mal spĺňať určité nároky. V prvom rade by mal zastať dobrého, skúseného učiteľa v čo najväčšej miere, t.j. zaujímavo, zrozumiteľne a pri zodpovedajúcej rýchlosti predkladať nové informácie, priebežne kontrolovať ich správne pochopenie, zodpovedať učiacemu na otázky, predkladať mu na riešenie stále náročnejšie úlohy, vyhodnocovať dlhodobé výsledky a vyvodzovať z nich dôsledky pre spôsob výučby. Na nesprávne reakcie odpovedať pomalším či podrobnejším výkladom.

Programované interaktívne lekcie by mali umožniť:

- predkladanie textu po malých dávkach,
- priebežnú kontrolu pochopenia látky a reakciu na nepochopenie spojenú s podrobnejším vysvetlením,
- voľbu rôznych režimov výučby:
 - počiatočné zoznamovacie čítanie bez spätnej väzby,
 - klasickú výučbu s informatívnou spätnou väzbou,
 - upevňovaciu výučbu s ďalšími úlohami na riešenie,
 - autotestovanie s možnosťou konzultácií a kontrolou,
 - autotestovanie spojené s časovým obmedzením,
 - voľné riadenie učenia sa, výber informácií,
- prehľad priebehu štúdia, ľahkú orientáciu v obsahu,
- štatistiku úspešnosti.

Pre splnenie týchto požiadaviek je nutné študijné materiály štruktúrovať tak, aby učitelia mali k dispozícii rôzne informácie pri rôznych režimoch výučby. Možno konštatovať, že uplatnenie e-learningu v ďalšom vzdelávaní v podniku, pri zohľadnení potrieb a požiadaviek podniku a zamestnancov, môže v budúcnosti toto vzdelávanie obohatovať. I samotné modelovanie reálnych pracovných situácií ako aj uplatňovanie výchovných hier sú vítanou a čoraz viac akceptovateľnou súčasťou e-learningových techník. V rámci e-learningu sa môžu uplatňovať rôzne metódy vzdelávania v závislosti od obsahu vzdelávania, cieľov a samotnej cieľovej skupiny, pre ktorú je vzdelávanie určené. Výhodou pre podnikové vzdelávanie je čas, ktorý je flexibilný a prispôsobivý potrebám zamestnancov, čo je významné v poľnohospodárstve, kde sú značné sezónne výkyvy. Súčasne so študijnou problematikou zamestnanci sa učia narábať aj s novými médiami. Pri zvládaní problémových oblastí musí byť súčasne podporovaný prístup k inovatívnemu riešeniu problémov.

doc. Ing. Marta Matulčíková, PhD.

Katedra manažmentu FPM Ekonomickej univerzity
Bratislava

PROFESNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

na středních odborných školách

Environmentální vzdělávání a výchova patří nejen do všeobecného základu vzdělávání, ale zejména by měla být rozšířena ve speciální podobě i v profesní přípravě.

Na středních zemědělských a lesnických školách má environmentální výchova prioritní postavení a měla by být součástí **všech vyučovaných odborných předmětů**. Optimálně by měla prolínat i předměty všeobecného základu, protože jedním z prvořadých úkolů školy je výchova pozitivního a odpovědného vztahu odborníka k životnímu prostředí. Společným cílem ve všech vyučovaných předmětech na středních školách je poznání přírody a jejích zákonitostí ve spojení s produkční činností člověka, výchova odpovědného a uvědomělého postoje k životnímu prostředí, což se stává předpokladem šetrného ekologického chování vzhledem k životnímu prostředí.

Smyslem environmentální výchovy je, aby žák pochopil souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy, porozuměl souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními problémy a pochopil důležitost respektování principů udržitelného rozvoje pro budoucí společenský vývoj a chápal postavení člověka v prostředí a vlivy prostředí na jeho zdraví a život.

Cílem environmentální výchovy je, aby si žák osvojil základní zákonitosti přírody, samostatně a aktivně poznával své okolí, získával informace z různých informačních zdrojů a v kontaktu s prostředím. Cílem profesní environmentální výchovy je, aby si žák osvojil základní dovednosti šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí a byl

si vědom vlastní odpovědnosti profesní i osobní ve vztahu ke kvalitě prostředí.

Zejména k odpovědnosti ke stavu životního prostředí je třeba vychovat budoucí provozovatele a vlastníky přírodního bohatství – půdy, lesů, rybníků, energetických zdrojů, tedy hodnot veřejného zájmu. Tito si musí být vědomi skutečnosti, že prioritou jejich vlastnického vztahu k přírodnímu bohatství je veřejný zájem a tím je stav životního prostředí. Neměl by být prvořadým nad zájmem veřejným zájem vlastnický, který by sice vedl ke krátkodobému obohacení vlastníka, ale zároveň k dlouhodobým nebo trvalým následkům devastace životního prostředí.

Na katedře pedagogiky ČZU v Praze je environmentální výchova zahrnuta do učebního plánu přípravy učitelů odborných předmětů pro střední zemědělské a lesnické školy.

Obecně platné ekologické zákonitosti a zásady hospodaření jsou sice postupně začleňovány do obsahu vzdělávání na středních zemědělských a lesnických školách, avšak přístupy učitelů jsou zatím rozdílné, protože jejich znalost ekologické problematiky je na různé úrovni. Hlavním posláním předmětu je pochopení celkové filozofie ekologických principů hospodaření v zemědělství a lesnictví. Předmět navazuje na ekologické znalosti absolventů fakult ČZU adeptů učitelství. Cílem předmětu je především výchova didaktické dovednosti praktické aplikace ekologických poznatků do obsahu odborného učiva, proto je i výstupem výuky vlastní příprava na vyučování vybraného odborného tématu s ohledem na tuto skutečnost. Zároveň jsou budoucí učitelé vedeni k tomu, aby se stali znalci environmentální situace v místě svého působení – v okolí školy, obce, regionu, a aby tuto znalost dovedli využít ve výchově studentů střední školy.

To, že učitelé odborných předmětů problematika environmentální výchovy zajímá, dokládá výběr témat zpracovávaných závěrečných prací, které budoucí absolventi doplňujícího pedagogického studia řeší. Řada z nich navrhla v okolí školy nebo v rámci regionu funkční naučnou stezku nebo dosavadní stezku obnovila. Někteří se zabývali aplikací environmentální výchovy v rámci učiva na střední odborné škole, jiní zjišťovali environmentální gramotnost žáků. Podobný úkol byl řešen v rámci výzkumu metodou dotazníku na České zemědělské univerzitě v Praze s cílem zjistit, jak jsou absolventi středních škol informováni o ochraně životního prostředí a o ekologickém zemědělství a jestli se

oni sami chovají podle ekologických zásad. Průzkum byl realizován formou dotazníku, který vyplňovalo více než dvě stě studentů prvních ročníků Provozně ekonomické fakulty (PEF) a Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů (FAPPZ) ČZU. Průměrný věk dotazovaných byl dvacet let. Respondenti byli absolventy gymnázií (45 %), obchodních akademií (16 %), zemědělských a veterinárních škol (15 %) a dalších středních škol.

Informovanost studentů o ekologii

Průzkumem byly zjištěny některé důležité skutečnosti, nad kterými by se měli pedagogové na středních školách zamyslet. Například by mnozí vyučující měli vyvinout větší úsilí v oblasti environmentální výchovy. Studenti se totiž v drtivé většině domnívají, že nebyli na střední škole dostatečně informováni o ekologii ani o ekologickém zemědělství (Tab.1). S problematikou ochrany životního prostředí se setkala polovina dotazovaných a s ekologickým zemědělstvím celkově jen 13 %. O něco lépe byli v tomto směru poučeni absolventi středních zemědělských škol. Přesto se i oni necítí o ekologii dostatečně informováni. Existují však i světlé výjimky – absolventi některých středních zemědělských škol byli s informovaností o ekologii a ekologickém zemědělství spokojeni (Humpolec, Šumperk, Tábor, České Budějovice). Nejčastěji se studenti setkali s ekologickou problematikou v předmětu biologie nebo ekologie. S ekologickým zemědělstvím se respondenti ze středních zemědělských škol setkali v předmětech pěstování rostlin nebo chov zvířat.

1. Byli jste na střední škole o ekologické problematice dostatečně informováni?

Střední škola	Ano (%)	Nevím (%)	Ne (%)
Gymnázium	28	18	54
Obchodní akademie	21	12	67
Střední zemědělské školy	27	21	52
Ostatní	25	21	54
Průměr	26	18	56

Zájem o ekologickou problematiku

V průměru více než tři čtvrtiny respondentů považují ekologickou výchovu na školách za důležitou. Někteří studenti mají o ekologickou problematiku velký zájem. Chtějí si rozšířit svoje znalosti o ekologii a ekologickém zemědělství studiem volitelného předmětu „ekologické zemědělství“ resp. „alternativní zemědělství“. O tyto přednášky na ČZU v Praze projevují zájem především re-

spondenti ze středních zemědělských škol. Více než třetina absolventů středních zemědělských škol navštěvuje na vysoké škole přednášky „Ochrana životního prostředí“. V průměru tři čtvrtiny dotazovaných studentů považují ekologické zemědělství za velmi důležité. Ekologickým farmářem by se chtěla stát více než čtvrtina absolventů středních zemědělských škol.

Znalosti o ekologii a ekologickém zemědělství

Celkově prokázali studenti prvních ročníků ze dvou fakult (PEF a FAPPZ) z 50 % uspokojivé znalosti o ekologii a ekologickém zemědělství. Respondenti v 85 % dovedli svými slovy charakterizovat ekologii. Udržitelný rozvoj dokázalo vysvětlit v průměru 40 % dotazovaných studentů. Více než 70 % respondentů dokázalo popsat hlavní zásady ekologického zemědělství. Zřejmě byli poučeni i z jiných informačních zdrojů, než ze střední školy. Absolventi středních zemědělských škol prokázali srovnatelné znalosti se studenty z gymnázií, obchodních akademií i ostatních středních škol (Tab.2).

2. Znalosti absolventů středních škol o ekologické problematice

Střední škola	Znalosti (%)
Gymnázium	52
Obchodní akademie	48
Střední zemědělské školy	44
Ostatní	47

Přístup studentů k životnímu prostředí

K životnímu prostředí se studenti prvních ročníků ČZU chovají ohleduplně. Podle průzkumu jsou respondenti i přes své mládí v oblasti ochrany životního prostředí velmi zodpovědní. Většina respondentů dělá něco pro to, aby se životní prostředí dále nezhoršovalo – více jak 90 % dotazovaných třídí odpad a někteří se snaží neznečišťovat ovzduší například kouřením. S likvidací nebezpečného odpadu by si poradilo v průměru 66 % dotazovaných. Ke stavu životního prostředí jsou respondenti značně pesimističtí. Více než 60 % dotazovaných studentů se domnívá, že se životní prostředí zhoršuje. Respondenti mají v 71 % teoretické znalosti o tom, jak se dá zpomalit globální oteplování. Někteří se však domnívají, že se globální oteplování v současné době už nedá nijak zbrzdít.

Ing. Hana Honsová, Ph.D.
katedra rostlinné výroby ČZU
PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.
IVP ČZU

DO DISKUZE

V květnovém čísle časopisu (Zemědělská škola č. 9, roč. 67/2004-5) jsme vám nabídli podrobnou informaci o rámcových vzdělávacích programech v zemědělském školství, kterou nám poskytli pracovníci Národního ústavu odborného vzdělávání. A opět se k tomuto důležitému tématu vracíme – tentokrát pohledem ředitelů škol – částí disertační práce autorky článku.

Jak se na problematiku rámcových a školních vzdělávacích programů dívají sami ředitelé škol?

Následující údaje vyplynuly z nezávislého průzkumu názorů vedení středních odborných škol na vzdělávací programy. Průzkum byl proveden na středních odborných školách a středních odborných učilištích v roce 2003, tedy ještě před schválením konečné podoby školského zákona, a následně na přelomu ledna a února 2005 po schválení zákona. V první etapě průzkumu bylo zpracováno 117 vyplněných dotazníků, ve druhé etapě odpovídalo 175 respondentů. Názory ředitelů škol byly hodnoceny jednak celkově a jednak z různých hledisek – podle zaměření a typu školy (zaměření zemědělské, technické, ekonomické, ostatní, typ školy střední odborné učiliště, střední odborná škola, integrovaná škola zahrnující jak obory SOU tak obory SOŠ, vyšší odborná škola), podle velikosti školy, podle délky praxe ředitele či jeho pohlaví a věku apod.

Na základě rámcových vzdělávacích programů by střední odborné školy měly zpracovávat svůj školní vzdělávací program. Na tuto skutečnost se v r. 2004 připravovalo pouze 60,7 % dotázaných škol, které předpokládaly, že vytvoří svůj vlastní školní vzdělávací program. 37,4 % dotázaných škol se na tvorbu vlastního vzdělávacího programu nechystalo – ředitelé těchto škol předpokládali, že převezmou vzorový školní vzdělávací program, který jim nabídne ministerstvo školství nebo některá odborná vzdělávací instituce.

V jednotlivých sledovaných kategoriích se nachází některé podstatné odlišnosti od celkového názoru na otázku školních vzdělávacích programů: Tak např. vysoké procento těch, kteří si chtějí sami vytvořit vlastní školní vzdělávací programy, je mezi školami s technickým zaměřením oborů – 74,4 % těchto škol, mezi integrovanými školami – 77,8 % takových škol, dále jsou to malé školy s počtem pedagogů do 20 – 72,7 % z této kategorie a školy, jejichž ředitelé mají krátkou praxi ve školství – do 10 let – v 80,0 % případů. Naopak nízké procento samostatnosti v předpokládané tvorbě školních vzdělávacích programů předpokládají vedení středních odborných učilišť – pouze 40,6 % takovýchto škol, a školy s velkým počtem pedagogů, více než 60, kde

celých 61,5 % škol předpokládalo, že převezme připravené vzorové vzdělávací programy.

Celkově je myšlenka školních vzdělávacích programů hodnocena spíše kladně (60,7 % všech respondentů). Vysoce kladně jako možnost, která položí základ kvalitě školy, ji hodnotí 14,7 % dotázaných. Spíše záporně, kdy školy budou nesrovnatelné a sníží se možnosti přestupu žáků mezi jednotlivými školami, hodnotí tuto skutečnost 19,6 % dotázaných. Zcela záporné hodnocení, jako zmatek a chaos, hodnotí návrh školních vzdělávacích programů 3,1 % dotázaných škol. Vysoce kladně hodnotí myšlenku školních vzdělávacích programů především školy vyučující obory VOŠ (33,3 % těchto škol), dále pak velké školy s počtem žáků nad 500 (31,6 % z této kategorie) a s počtem pedagogů nad 60 (30,8 % takových škol). Vysoké procento spíše kladného hodnocení se objevuje také v kategoriích středních odborných učilišť (78,1 %), malých škol do 200 žáků (100 %) a do 20 pedagogů (100 %), škol, kde v pedagogickém sboru převažují muži (76,7 %) a u ředitelů, kteří mají dlouholetou praxi ve školství – nad 25 let (76,9 % z této kategorie).

Volba poměru mezi všeobecně vzdělávacími předměty a odbornými předměty v případě vlastní tvorby školních vzdělávacích programů ukazuje převážně rovnovážný poměr 50 : 50 (v 38,0 % případů) nebo mírný sklon k preferenci odborných předmětů – v poměru všeobecné předměty ku odborným 40 : 60 – v 36,8 % případů. Poměr 60 : 40, tedy vyšší možnosti ve prospěch všeobecně vzdělávacích předmětů, upřednostňuje 11,0 % všech dotázaných, především se na něm podílejí velké školy nad 500 žáků (36,8 % škol ve své kategorii) a nad 60 učitelů (46,2 % takových škol). Poměr 70 : 30 ve prospěch všeobecně vzdělávacích předmětů volily pouze 3 školy, tj. 1,8 % všech dotázaných. Opačný poměr s velkou převahou odborných předmětů 30 : 70 by zvolilo celkem 12 škol, tj. 7,4 % všech respondentů – jsou to především školy vyučující zemědělské obory (20,6 % v této kategorii), střední odborná učiliště (21,9 % SOU) a ředitelé s velmi krátkou praxí ve školství – do 10 let – 40,0 % těchto respondentů.

**Ing. Jana Porvichová
Horšovský Týn**

ZEMĚDĚLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ V KONTEXTU SJEDNOCENÉ EVROPY

Seminář k 75. výročí organizované přípravy učitelů odborných předmětů v Českých zemích

Dům zemědělské osvěty v Praze (1926) – Státní pedagogický seminář pro kandidáty učitelství škol zemědělských v Liblicích u Českého Brodu (1930) – Čáslav (1960) – katedra pedagogiky ČZU, Praha-Malá Chuchle (1966) – takto postupovalo odborné vzdělávání k přípravě učitelů zemědělských předmětů.

Dne 19. května 2005 uspořádala katedra pedagogiky ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství ČR k vzdělávací problematice mezinárodní seminář. Přednášející i posluchači zastupovali široké spektrum zemědělských odborníků – pracovníků ministerstva zemědělství, českých a slovenských vysokoškolských pedagogů, zástupců výzkumných a vzdělávacích institucí, učitelů zemědělských škol i hostujícího profesora z readingské univerzity ve Velké Británii.

Zasedání zahájil a přítomné přivítal vedoucí katedry pedagogiky **doc. Slavík**. Ve své pozdější přednášce se věnoval současnému stavu a vývoji pracoviště. Zamýšlel se nad rolí vzdělávání ve sjednocené Evropě, budoucností vzdělávání. 21. století je věkem učení – 4,5 % světové populace jsou učitelé, měli by to být vždy strážci humanitních a etických hodnot, podporovatelé sociální a mezikulturní komunikace. Nesnižuje ale lepší přístup ke vzdělání a zvýšení počtu vzdělaných úrovní vzdělávání? Zemědělské vzdělávání v dnešní době nabývá širší kontext – nezahrnuje pouze výrobu potravin, ale klade důraz na porozumění venkovu, porozumění zemědělství, podporuje rozvoj venkova. Tento nový pohled se odráží i v přípravě učitelů. Učitel musí nejen učit, ale i naučit studenty učit a učit se. Odborný učitel musí být nejenom zdatný teoretický odborník, ale měl by být i zkušený praktik. Jen tak může studentům předat vše pro život.

Vraťme se ale zase k úvodu semináře, kdy posluchače za ministerstvo zemědělství pozdravil Ing. Stehlík a zdůraznil dobrou spolupráci rezortu s katedrou pedagogiky, se školami trvalé vzdělávací základny, spolupráci všech při vzdělávání poradců i vzniku krajských informačních středisek.

Informace ke kurikulární reformě odborného vzdělávání poskytla **Ing. Husová** z Národního ústavu odborného vzdělávání. Reforma odborného vzdělávání v České republice probíhá v souladu s principy EU. Stěžejními body re-

formy jsou otázky týkající se celoživotního vzdělávání, mobility pracovníků v zemích EU a s tím související uznávání kvalifikací, transparentnost odborného vzdělávání, vytváření národní soustavy kvalifikací a rozvoj sociálního dialogu mezi zúčastněnými stranami. Současná kurikulární politika vychází z Národního programu vzdělávání, tzv. Bílé knihy (2001), v níž je popsána filozofie kurikulární reformy. Její realizace je zakotvena v Zákoně č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším vzdělání a jiném (školský zákon) s platností od 1. 1. 2005. Kurikulární reforma spočívá v tvorbě dvoustupňového kurikula – na národní úrovni rámcové vzdělávací programy pro konkrétní obor vzdělání, na regionální úrovni školní vzdělávací programy zohledňující požadavky trhu práce, podmínky školy, možnosti žáků. Významnou roli v odborném vzdělávání hrají sociální partneři, neboť jsou vlastně „odběratelé“ absolventů středních škol, tudíž sami nejlépe vědí, jakou kvalifikaci od absolventů – zaměstnanců požadují. Cílem středního odborného vzdělání a přípravy je připravit absolventy dobře uplatnitelné na našem i evropském trhu práce, kteří budou schopni pružně reagovat na nově vznikající podmínky a ochotni vzdělávat se v průběhu celého života.

Ing. Husa, ředitel poděbradské zemědělské školy se zamýšlel nad vývojovými trendy v zemědělství a v zemědělském vzdělávání a nad jejich vlivem na profesní přípravu zemědělce. V zemědělství se zužuje počet odvětví i zemědělské školství opustilo úzkou specializaci. Ubývá zemědělských oborů, nastupují nové, zaměřené např. na ekologii. Se vstupem do EU přicházejí rovněž nové legislativní požadavky, velmi důležitá je samozřejmě jazyková příprava žáků, využívání informačních technologií, roste význam ekonomických dovedností a znalostí i celoživotního vzdělávání. Problematika, která se školám stále nedaří vyřešit, je otázka školních statků a s nimi spojená důležitá praxe, a učební texty v podobě umožňující pružně reagovat na změny.

Prof. Čech je jedním z nejstarších absolventů pedagogického semináře. Ve svém krátkém pozdravném vystoupení k posluchačům pohovořil mj. o významu lesnické pedagogiky, kdy se mládež seznamuje s tvorbou a ochranou lesa a krajiny, a vyzval při té příležitosti pracovníky katedry pedagogiky, aby byli v tomto směru lesníkům nápomocni metodickým vedením. (*Podrobný článek k této tematice – Zemědělská škola č. 8, roč. 67/2004-5*)

S historií zemědělského vzdělávání přítomné seznámila **PhDr. Hanušová**. Připomněla vznik prvních škol i popsala

putování pedagogického semináře od jeho vzniku v r. 1930. V r. 1964 došlo k rozdělení na tři katedry – Praha (v Malé Chuchli od r. 1966) – Brno – Nitra.

Ve svém druhém příspěvku se zabývala komunikací ve specifických podmínkách výchovně vzdělávacího procesu a soustředila se zejména na komunikaci mezi učitelem a žákem. Se změnami v oblasti obsahu a forem výuky je nutné měnit i dosud užívaná komunikační schémata. Výstup, ve kterém bylo ukázáno, jak lze dojít od autoritativního přístupu učitele – nařizování, příkazování či sdělování, přes přesvědčování, sdílení až k vybavení pravomocemi, doplnila přednášející citacemi ze závěrečných prací posluchačů pedagogického studia, kteří mapovali i zkušenosti žáků středních škol.

Prof. Rolls, emeritní profesor Univerzity v Readingu se stal už pravidelným a velmi vítaným hostem odborných setkání. Ve svém vystoupení nejprve vzpomenuł výročí katedry a vtipným způsobem i světové události r. 1930. Představil svou univerzitu a zamyslel se nad významem výzkumu, úlohou učitele. V r. 1997 vznikl první společný projekt ve spolupráci s katedrou pedagogiky – za pomoci vyškolených učitelů zemědělských škol se ve výzkumu věnovali mladým farmářům, privátním farmářům a organizacím, informačním systémům v zemědělství, jeho změnám, změnám ve vysokoškolském vzdělávání...

Vystoupení zahraničních hostů pokračovalo přednáškou **dr. Bustinové** ze Slovenské technické univerzity, která se věnovala ve své studii vlivu temperamentu studentů na jejich hodnotovou strukturu. Výběr hodnot ovlivňuje věk, pohlaví, sociální postavení. Učitel, který chce efektivně na studenta působit, ho musí nejdříve dobře poznat. Její kolegyně dr. Krellová zkoumala zase kompetence studentů technických univerzit. Rozvoj klíčových kompetencí je pro žáka hlavním ziskem, smyslem jeho práce i práce učitele ve škole. Za důležité považuje především kompetence ve výuce, protože chtít se učit a umět se učit efektivně se stává důležitějším, než to, co se člověk naučil.

„Úspěchy našich nejbližších jsou i našimi úspěchy“, řekla moudrou pedagogickou větou **Mgr. Kučírková** z nitranské katedry pedagogiky. Ve svém příspěvku se věnovala otázkám rozvoje slovenského regionálního školství. Rozvoj školství prochází změnami. Vliv nabývá sociální prostředí, urbanizační situace daného místa (znevýhodnění malých obcí), rozdílná je v jednotlivých regionech populační kvalita demografického materiálu. V rámci dalšího směřování středního odborného školství má zemědělské školství v podmínkách rozvoje společnosti svůj význam, specifika a perspektivy.

Styly výuky odborných předmětů se zabýval **Ing. Miller** z pražské katedry. Ve svěžím výstupu zasvětil přítomné do jednotlivých vyučovacích stylů, rozebíral s posluchači, jak by jim vyhovoval styl diskutující, rétorický, šetřící či podněcující..., posuzoval jejich výhody a nevýhody z pohledu dosahovaných kompetencí u žáků. Zlepšit přípravu učitelů odborných předmětů je možné i nalezením optimálního stylu výuky. Příspěvek vychází z konfrontací zkušeností pedagogů katedry pedagogiky ČZU s odbornými učiteli středních škol ve společné snaze prosazovat moderní vzdělávací trendy.

PhDr. Dytrtová – rovněž z hostitelské katedry – vystoupila hned s dvojí problematikou. Nejdříve sdělila své zkušenosti z pedagogické praxe na cvičných školách, kde dotazníkovou metodou sledovala průběh osvojování didaktických kompetencí posluchačů doplňujícího pedagogického studia. Ke zlepšení vlastní přípravy učitelů sloužila i druhá práce, ve které autorka uvažovala nad chybami začínajících učitelů. Nejčastěji studenti nedodržují limity, strukturu, hovoří abstraktně, nedostatky mají v komunikativních dovednostech, ve formulaci otázek, výslovnosti, užívají parazitní slova...

Před závěrečnou diskuzí odpolední program uzavřel **Ing. Krpálek** příspěvkem o aplikaci informačních a komunikačních technologií (ICT) v pedagogické praxi. I tento úkol byl prováděn v rámci interních výzkumů pražské katedry pedagogiky na cvičných školách. Autor sledoval využívání ICT a jejich vliv na efektivnost výuky.

Příjemným osvěžením v průběhu semináře byla i malá výstava historie doplněná výrobky z keramiky a proutí, květinovými vazbami, obrazy a fotografiemi. Milým překvapením bylo, že mezi autory krásných děl byly i dvě domácí výtvarnice PhDr. Dytrtová a PhDr. Hanušová.

Pokud vás některý příspěvek více zaujal, můžete se těšit na připravovaný sborník. I v časopise se k některým otázkám vrátíme samostatným článkem nebo odkazem na webové stránky.

akr

Září 2005
MĚSÍC BIOPOTRAVIN
a ekologického zemědělství
biodožínky
biojarmark
biopotravina roku
www.mesicbiopotravin.cz

MEZINÁRODNÍ SEMINÁŘ

“Role vzdělávání v procesu transformace: od konzumní společnosti ke vzdělanostní společnosti”

Program seminářů k 75. výročí organizované přípravy učitelů pro zemědělské a lesnické školy pokračoval i v dalších dnech. Setkání organizovala katedra pedagogiky ČZU, ministerstvo zemědělství a organizace ENTER (European Network of Learning and Teaching in Agriculture and Rural Development).

Vedoucí katedry **Milan Slavík** oficiálně přivítal 43 účastníků z 13 různých zemí (včetně České republiky). Poté krátce vysvětlil, co vedlo organizátory akce k rozhodnutí uspořádat takový seminář. Zmínil historii a hlavní cíle organizace ENTER a vyjádřil své přesvědčení, že seminář bude přínosem pro mezinárodní spolupráci v oblasti zemědělského vzdělávání.

Slovo předal **Pavlu Kovárovi** (prorektor pro mezinárodní vztahy, ČZU), který přítomným stručně představil Českou zemědělskou univerzitu v Praze a popsal současný stav procesu internacionalizace vzdělávání, jenž probíhá na její půdě (studentské mobility, studijní programy dostupné v anglickém jazyce, převzetí systému ECTS, ...).

Jako první z hlavních řečníků prezentoval svůj příspěvek **Milan Slavík**. Pod titulem “Vzdělávání v procesu transformace: důsledky pro kompetence učitelů” ukázal, že spektrum požadovaných učitelských kompetencí je nyní mnohem širší, než kdy dříve a informoval o tom, jak se nové požadavky odráží v institucionálním rozvoji katedry pedagogiky ČZU.

Monique Montagne (vedoucí zahraničního oddělení, ENFA, Francie) navázala ve svém příspěvku na Milana

Slavíka. Přednesla krátkou úvahu o rozdílech mezi “informační společností” a “vzdělanostní společností” a zdůraznila vzrůstající roli učitelů při zprostředkovávání takových kompetencí jako je kreativita, tolerance, ocenění pro rozmanitost a různorodost a sociální dovednosti oproti zprostředkovávání technických, technologických a teoretických dovedností. Práce v týmech, sítě a vzájemné výměny učitelů, školitelů i studentů byly zmíněny jako vhodné nástroje tvorby takových kompetencí.

Maurice J. Rolls (Univerzita v Readingu, hostující profesor ČZU) uzavřel dopolední program příspěvkem „Rozvoj venkova a spotřebitelské produkty: zdroje a vynalézavost při jejich získávání”. Definoval farmaření jako veškeré aktivity spojené s využíváním půdy, tedy neomezil farmaření pouze na aktivity zemědělské. Ukázal některé příklady vynalézavých diverzifikací farem ve Velké Británii. Svou prezentaci ukončil tvrzením, že současný zemědělský výzkum musí zahrnovat také výzkum trhu a zemědělské vzdělávání by nemělo být zaměřeno pouze na zemědělce, ale také na spotřebitele.

Odpoledne pokračoval program ve třech paralelních sekcích: “Koncepty integrace ICT do odborného vzdělávání”, “Učitelé a studenti v obtížích (od vzájemného porozumění k efektivní podpoře)” a “Management zemědělského vzdělávání”.

Účastníci semináře měli rovněž možnost diskutovat všechna témata neformálně během doprovodných akcí. Podle zpětné vazby poskytnuté účastníky lze seminář označit za úspěšný a užitečný. Byly navázány nové kontakty, prohloubena existující spolupráce a přibližně tři nové instituce projevíly zájem stát se členy organizace ENTER.

Petra Žáková, IVP ČZU

Účastníci semináře

K OCHRANE A BEZPEČNOSTI PRI PRÁCI

pri realizácii praktického vyučovania

I.

Na pracoviskách dochádza k mnohým pracovným úrazom, ktoré poškodzujú zdravie človeka a zároveň odčerpávajú finančné prostriedky, ktoré je potrebné vynakladať na odstraňovanie alebo zmierňovanie vzniknutých nežiadúcich následkov. V prevažnej väčšine úrazy spôsobuje ľudský faktor. Preto sa Zákonníkom práce a inými príslušnými zákonmi, vyhláškami či nariadeniami určuje všetkým pracovníkom povinnosť dodržiavať predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Zákony a vyhlášky tiež ukládajú všetkým zamestnávateľom povinnosť sústavne oboznamovať s týmito predpismi všetkých zamestnancov, pravidelne overovať ich vedomosti a ustavične kontrolovať ich dodržiavanie pri plnení pracovných úloh. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (BOZP) je zložitý mechanizmus, postavený na množstve právnych predpisov, zahrňujúcich rôzne vedné oblasti. Kladie nároky na organizáciu riadenia. Podľa § 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci je problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a metódy prevencie rizík predmetom výučby na školách pripravujúcich žiakov a študentov na výkon povolania a ďalšieho vzdelávania dospelých vrátane rekvalifikácií.

V školách tak BOZP znamená viac, ako len prevenciu proti úrazom a haváriám. Zahŕňa nielen všetky stránky ochrany žiakov súvisiace s prácou – napríklad fyzickú a psychickú pohodu, vyhovujúce pracovné podmienky a pracovné vzťahy, hygienické podmienky, sociálne vybavenie pracovísk a podobne, ale aj problematiku výchovy k bezpečnosti pri práci. Tento aspekt je pri zabezpečovaní odborného výcviku veľmi dôležitý. Starostlivosť o BOZP a výchova k bezpečnosti pri práci je nezastupiteľnou povinnosťou a zodpovednosťou majstrov odbornej výchovy, učiteľov a všetkých vedúcich pracovníkov. Organizovanie ochrany žiakov v pracovnom procese je možné krátkodobou zabezpečiť aj operatívnym, rutinným riadením, t.j. príkazom zabezpečujúcim bezpečnosť pred vykonaním každého pracovného kroku. Na trvalé udržanie prosperity je však nutné zaviesť mechanizmus systémového riadenia a vstúpiť žiakom zásady bezpečnej práce už od prvého okamihu praktického vyučovania i výchovy ako takej.

Výchova je mnohostranný a nesmierne zložitý proces rozvíjania a formovania osobnosti. Je to proces cieľavedomý. Bez uvedomenia si jasných výchovných cieľov nemožno vychovávať. Dosahovať isté, vopred vytýčené ciele je hlavným

zmyslom výchovnej práce. Medzi tieto ciele musí patriť aj ochrana žiakov pred úrazmi, poškodením zdravia a chorobami z povolania. Je nesmierne dôležité, aby majstri odbornej výchovy ako i iní učitelia dbali už od prvej vyučovacej hodiny na správne technologické postupy a neľahčovali si prácu nedodržiavaním bezpečnostných predpisov (osobný príklad). Ide o jednu zo základných metód výchovy žiakov k OBP. Bezpečnosť pri práci sa pre žiakov tak stáva neoddeliteľnou súčasťou samotnej práce.

Výchova k bezpečnosti pri práci je špecifický druh výchovy zameraný na utváranie prirodzeného vzťahu žiakov k bezpečnej práci. Jej cieľom je zabezpečiť získanie potrebného súboru informácií, vedomostí, zručností a návykov pre bezpečný výkon pracovných činností. Výchovu žiakov stredných odborných škôl k bezpečnému správaniu sa, treba chápať vo vyučovacom procese komplexne, cieľavedome. Žiaci musia získať súhrn základných vedomostí z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci počas štúdia na strednej škole, a to predovšetkým pri výučbe odborných predmetov, medzi ktoré patria nielen teoretické odborné predmety, ale aj predmet prax a odborný výcvik. Z hľadiska nadobúdania odborných vedomostí je potrebné na žiakov stredných odborných škôl (v nadväznosti na spoločný základ odborných predmetov) vytvoriť komplexné kognitívne i afektívne pôsobenie v rámci medzipredmetových vzťahov a oboznamovať ich s pravidlami bezpečnosti práce vo vyučovacom procese odborných predmetov ako takých – aj teoretických. Ešte raz pripomíname, že výchova k bezpečnosti pri práci je cieľavedomé, sústavné a komplexné formovanie a utváranie osobnosti človeka v podmienkach svojho pracoviska. Orientuje sa na aktuálny stav pracovných podmienok, bezpečnostnú úroveň strojov, zariadení a technológií. Požadovanú úroveň bezpečnosti pri práci je potrebné zabezpečovať preventívne technickými, organizačnými a výchovnými opatreniami. Výchovné opatrenia znamenajú realizovať trvalý systém ovplyvňovania ľudského činiteľa (žiaka). Ide tu o vzťah k príslušným výchovným cieľom, využívajúc psychické mechanizmy utvárania a pretvárania ľudského správania ako vzťahotvorného procesu. Výchova, ako pedagogická disciplína, skúma metódy, podmienky, formy, prostriedky výchovy. Psychológia výchovy sa sústreďuje na jej psychické mechanizmy. Pre kvalitné a účelné výchovné pôsobenie na žiaka v oblasti OBP je nevyhnutné spojenie týchto dvoch zložiek do komplexného systémového celku.

Pri posudzovaní potrieb v oblasti legislatívy BOZP treba vychádzať zo skutočnosti, že v rámci SR, ako aj na úrovni príslušných inštitúcií (aj školských zariadení), nie sú vytvorené zodpovedajúce podmienky pre zabezpečenie úplnej implementácie smerníc EÚ do legislatívy SR. Určitý pokrok v minulosti prinieslo prijatie zákona NR SR č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a tiež novela Zákonníka práce. Za tvorbu legislatívy BOZP je zodpovedné Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Medzi najvýznamnejšie zákony relevantné pre oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci patria:

- Ústava slovenskej republiky zo dňa 1. septembra 1992, ústavný zákon NR SR č. 460/1992 Zb., (hlavne články 36 a 38), v doplnení ústavným zákonom NR SR č. 244/1998 Z. z., ústavným zákonom NR SR č. 9/1999 Z. z., ústavným zákonom NR SR č. 90/2001 Z. z. a v úplnom autorizovanom znení vykonanom zákonom NR SR č. 135/2001 Z. z.
- Zákon NR SR č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v doplnení zákonom vykonanom NR SR č. 95/2000 Z. z., o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonom NR SR č. 158/2001 Z. z. a v úplnom znení č. 367/2001 Z. z.
- Zákon NR SR č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, v znení zákona NR SR č. 165/2002 Z. z., zákona NR SR č. 408/2002 Z. z., zákona NR SR č. 413/2002 Z. z. a zákona NR SR č. 210/2003 Z. z.
- Zákon NR SR č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí, v znení zákona NR SR č. 222/1996 Z. z., zákona NR SR č. 290/1996 Z. z., zákona NR SR č. 95/2000 Z. z., zákona NR SR č. 470/2000 Z. z., zákona NR SR č. 514/2001 Z. z., zákona NR SR č. 553/2001 Z. z. a v úplnom znení vykonanom zákonom NR SR č. 596/2002 Z. z., v znení zákona NR SR č. 118/2002 Z. z.
- Zákon NR SR č. 163/2001 Z. z. o chemických látkach a chemických prípravkoch.
- Vyhláška SÚBP a SBÚ č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel.

- Vyhláška MZ SR č. 326/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú najvyššie prípustné hodnoty zdraviu škodlivých faktorov vo vnútornom ovzduší budov.
- Vyhláška MPSV a R SR č. 718/2002 Z. z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení.
- Vyhláška SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb., o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových nehôd (havárií a porúch technických zariadení), v znení vyhlášky SÚBP a SBÚ č. 483/1990 Zb.
- Nariadenie vlády SR č. 159/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri použití pracovných prostriedkov.
- Nariadenie vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami.
- Nariadenie vlády SR č. 391/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na strojné zariadenia, v znení nariadenia vlády SR č. 475/2000 Z. z., v znení nariadenia vlády SR č. 161/2002 Z. z., nariadenia vlády SR č. 149/2002 Z. z., nariadenia vlády č. 303/2002 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 392/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody pre elektrické zariadenia, ktoré sa používajú v určitom rozsahu napätia, v znení nariadenia vlády SR č. 149/2002 Z. z., nariadenia vlády SR č. 303/2002 Z. z.

Výpočet nie je úplný. Spomenuli sme len najzákladnejšie legislatívne normy. Ako vidno, v legislatíve BOZP stále platí celý rad noriem, ktoré vznikali v diametrálne odlišných podmienkach (ekonomických i sociálnych), v dôsledku čoho sú neustále novelizované, a preto nemôžu v súčasných podmienkach efektívne fungovať. Takisto prelínanie sa kompetenčných vzťahov ústredných orgánov, ktoré pôsobia v oblasti bezpečnosti práce v školstve, spôsobuje problémy v tejto oblasti. Ide najmä o kompetencie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny a Ministerstva školstva. Pre zlepšenie legislatívy bude potrebné aj tieto otázky čo najskôr doriešiť.

Ing. Milan Michálek

Katedra pedagogiky a psychológie FEM SPU v Nitre

UZNÁVÁNÍ ODBORNÝCH KVALIFIKACÍ na Ministerstvu zemědělství ČR

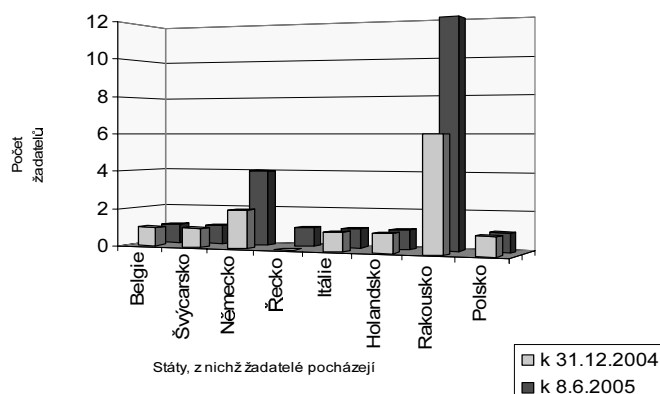
Jedná se o profesní uznávání kvalifikací. Na rozdíl od uznávání akademického, které je možno definovat jako uznávání diplomů, kvalifikací nebo částí studijních programů jedné vysokoškolské instituce jinou vysokoškolskou institucí, se profesní uznávání zaměřuje na posouzení zna-

lostí a schopností konkrétní osoby, přičemž tyto znalosti a schopnosti mohou být doloženy dokladem o formální kvalifikaci, nebo dokladem o faktickém výkonu dané činnosti na území EU. Toto uznávání se provádí u tzv. regulovaných povolání. Regulované povolání je takové, pro jehož

výkon musíte splňovat určité kvalifikační či jiné požadavky. Tyto požadavky jsou stanoveny právními předpisy a jsou tudíž závazné. Taková regulace má ochránit konečného spotřebitele služby nebo výrobku před újmou na zdraví nebo majetku, životní prostředí, má zamezit nekvalifikovanému zacházení s živými organismy, ochránit naše památky atd.

Ministerstvo zemědělství je uznávacím orgánem pro uznávání odborných kvalifikací cizích státních příslušníků, občanů EU, EHP a Švýcarska, kteří chtějí na území České republiky vykonávat zemědělská, lesnická, vodohospodářská atp. regulovaná povolání.

Z celkového počtu 34 zemědělských regulovaných povolání je největší zájem o regulované povolání zemědělský podnikatel (95% žádostí), následuje odborný lesní hospodář (5% žádostí). O ostatní uznání odborné kvalifikace pro jiná regulovaná povolání zatím žádný žadatel z EU nezažádal. V červnu 2005 Ministerstvo zemědělství registruje 22 podaných žádostí. Z toho bylo již 16 žádostí kladně vyřízeno.

Nejpočetnější jsou žadatelé z Rakouska (12). Mezi další patří například občané z Řecka, Polska, Německa nebo Holandska.

Uznávacím orgánem pro veterinární lékaře je Komora veterinárních lékařů ČR. Tato komora doposud eviduje 9 žádostí o uznání odborné kvalifikace veterinárního lékaře. Osm žadatelů je ze Slovenské republiky a jeden ze Španělska.

Mgr. Jakub Novotný – odbor 13020 MZe
Ing. Ludmila Gočálová – odbor 13020 MZe

ASOCIACE NA ZAHRADĚ MORAVY

Koncem školního roku se sešla výkonná rada Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru, a to na pozvání paní ředitelky Ing. Zdislavy Svobodové v prostorách Střední zemědělské školy a Gymnázia ve Starém Městě. Menší účast členů rady byla vyvážená svižným pracovním nasazením v příjemném prostředí školy. V úvodu jednání představila paní ředitelka školu a seznámila přítomné už s 13. ročníkem výstavy Zahrada Moravy.

O škole

Škola ve Starém Městě byla otevřena v r. 1961 jako Střední zemědělská technická škola. Vystřídaly se tu obory pěstitel-chovatel, krmivář, dívčí odborná škola i rodinná škola až k současné nabídce oborů: agropodnikání, ekonomika zemědělství a výživy, ekologie a ochrana krajiny a gymnázium. Škola má necelých 600 žáků ve 20 třídách, 48 učitelů (80 zaměstnanců). Gymnázium funguje od r. 1998 a učitelé si poměrně dobře zvykli na výuku v trochu rozdílných prostředích. Domov mládeže s kapacitou 175 žáků v areálu školy poskytuje ubytování i jiným školám. Školní hospodářství zahájilo svou činnost už v r. 1957. Prošlo velmi úspěšnými i složitými roky. Se školou tvoří ideální

5 ha celek (4 ha ŠH), ale finanční problémy a menší přízeň kraje – zřizovatele – brzdí jeho rozvoj. Od r. 2004 funguje v podobě s.r.o., obhospodařuje 320 ha půdy, více je zaměřeno na živočišnou produkci. Při výuce odborných předmětů a praxe i zájmové činnosti slouží rovněž 995 ha školní honitba a naučná stezka.

Škola je velmi aktivní na nejrozličnějších úrovních spolupráce, patří mezi školy trvalé vzdělávací základny ministerstva zemědělství.

Ukázka historické techniky na školním statku

Už tradiční výstava Zahrada Moravy rozprostřená v krásném areálu školy a školního hospodářství přiláká každoročně místní i vzdálenější návštěvníky, absolventy školy. Je spojena s folklorními vystoupeními a na školním hospodářství umožní dětem trochu poznat i venkov.

Jednání Asociace

Vlastní zasedání výkonné rady Asociace začalo „návratem“ k úkolům a otázkám minulého setkání (Kroměříž 11. 5. 2005). Jednání probíhalo formou volnější diskuze, ve které se k otázkám vyslovovali představitelé výkonné rady a ÚZPI.

Problémy jsou s některými částmi školského zákona, ředitelé nejsou spokojeni normativy a písemně se vyjádřili k nedostatkům. Pedagogická komise řešila návrhy maturitních zkoušek, zachovat je nutné praktickou maturitní zkoušku. Ošetřena není jako celek individuální praxe žáků, problémem je letní praxe, kterou nový školský zákon nedovoluje. Podle ředitelů je vyřešena odborná praxe, ale odborný výcvik (u učebních oborů) nelze v době letních prázdnin vykonávat. Individuální praxe by mohla být řešena i přes praktická centra odborného vzdělávání. To by mohl umožnit **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)** – nový program na podporu rozvoje venkova, který v sobě zahrnuje veškerou dotační politiku státu pro zemědělce, navazuje na současné programy HRDP a OP. Zahájen bude v r. 2007.

EUROPEA je mezinárodní organizace, která se zaměřuje na vzdělávání zemědělských učitelů. Za naše školy s v tomto směru angažuje benešovská škola prostřednictvím paní ředitelky Dobešové. Asociace se bude informovat o proběhlých jednáních a chtěla by se do této aktivity více zapojit. Mimo jiné chce Asociace spolupracovat se školskou komisí Agrární komory.

Z iniciativy pedagogická komise Asociace se v červnu uskutečnilo v Národním ústavu odborného vzdělávání

školení k rámcovým vzdělávacím programům (bude dále pokračovat), ve svém plánu má komise i přípravu učebnic. Se zástupcem PRO-BIO Šumperk je v jednání učebnice Ekologie, připravuje se učebnice Zpracování zemědělských produktů i překlad ze slovenštiny učebnice Agroturistiky (autor Ing. Babinský). Počítá se i s učebnicemi formou CD. Ke komisi byl vznesen požadavek na vypracování vzorového školního vzdělávacího programu.

Stále dochází k rušení školních statků (pro nezámek kraje), či jejich přeměna na s.r.o. Ale „blýská se na lepší časy“, bude možné využít granty z EU. Školy by se měly na tuto možnost zavčas připravit, vypracovat studii na proměnu školního hospodářství ve vzdělávací centrum s možností různé specializace, kurzů a školení zemědělců. Pro zajištění kvalitní praxe je třeba vytipovat jednotlivé moderní kapacity školních statků a ty využívat ve prospěch více škol.

Pokračovat bude transfer využití znalostí a expertízy výzkumných ústavů a pracovišť v jehož rámci jsou pro školy pořádány semináře, vzdělávání školitelů – s cílem rozvoje technologické úrovně a posílení konkurence schopnosti. Školy mohou ovlivnit výběr témat.

Pravidelně se řeší otázka autoškol. Finanční prostředky nejsou obsaženy v normativě, jdou zvlášť podle požadavků osnov z ministerstva školství na kraje, z krajů na školy.

Už v předstihu je nutné připravit valnou hromadu. Předběžný termín je stanoven na 11. a 12. října 2005, jako místo konání se zvažuje Bzenec, Pelhřimov, Telč. Součástí valné hromady bude seminář pro vedoucí pracovníky se získáním osvědčení.

Na závěr je nutné poděkovat paní ředitelce Svobodové za vytvoření příjemného pracovního prostředí, za kulturní a odborný zážitek a možnost přátelského setkání s představiteli regionu.

akr

INFORMAČNÍ SERVIS

Zastoupení Evropské komise v České republice

Evropská komise přijala strategické pokyny k rozvoji venkova na léta 2007–2013

Přijaté pokyny stanovují strategický přístup a udávají rozsah možností, které mohou členské státy uplatnit v národních programech pro rozvoj venkova. Po reformě Společné

zemědělské politiky hraje rozvoj venkova stále významnější roli v úsilí o podporu venkovských oblastí při zvládání nároků a výzev 21. století. Venkovské oblasti tvoří až 90 % území rozšířené EU a tato nová úprava – v souladu s Lisabonskou strategií – rozšiřuje možnosti využití prostředků určených k rozvoji venkova k posílení růstu a vytváření

nových pracovních příležitostí na venkově a – v souladu s Göteborgskými cíli trvalé udržitelnosti – umožňuje posílit trvalou udržitelnost rozvoje venkova. Mezi úkoly patří: Zvyšování konkurenceschopnosti v odvětví zemědělství a lesnictví; Zlepšování životního prostředí a venkovského prostoru; Zvyšování kvality života ve venkovských oblastech a podpora diverzifikace; Budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci...

Podle průzkumu EU jsou spotřebitelé ochotni platit vyšší ceny za potraviny ze zvířat chovaných v příznivějších podmínkách

Podle průzkumu se 74 % spotřebitelů domnívá, že mohou prostřednictvím svých nákupů pomoci ke zlepšení pohody zvířat a 57 % spotřebitelů je ochotno platit vyšší ceny za potravinářské výrobky ze zvířat chovaných v příznivých podmínkách. Chtějí ale, aby bylo možné takové výrobky snáze identifikovat.

Nová webová stránka pro vědeckou výchovu

Portál Xplora zajišťuje od 9. června přístup ke zdrojům pro základní i střední školství. Měl by sloužit učitelům,

žákům a studentům, vědeckým pracovníkům, komunikačním odborníkům a dalším uživatelům, kteří pracují ve vědě a ve školství.

Financování společné zemědělské politiky bude jednodušší a efektivnější

Zemědělská rada (Rada ministrů zemědělských členských států EU) dosáhla politické shody na úpravě, která od r. 2007 přinese zásadní změnu ve způsobu financování společné zemědělské politiky (CAP). Stávající předpisy se spojí v jednotné úpravě, která značně zjednoduší financování CAP. Nový systém bude znamenat posílení a modernizaci řízení a kontroly finančních prostředků používaných v rámci CAP a zajistí upevnění rozpočtové disciplíny. Zároveň se zlepší možnosti pro návratnost nepravidelně vynakládaných prostředků EU. Podle nové legislativní úpravy se vytvářejí dva fondy, ve kterých se všude, kde to bude možné, budou uplatňovat stejná pravidla. Jde o Evropský zemědělský záruční fond (EAGF) a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD).

UČIL JSEM A JEDNAL NA BRAZILSKÝCH UNIVERZITÁCH

Opustit nastupující jaro v Čechách po letošní dlouhé zimě a vyměnit je za podzim bylo trochu nevážením si toho, co nám naše klimatické podmínky nabízejí. Důvodem však byla nabídka dvou brazilských univerzit a výzva k přednáškám pro studenty Ms. kurzu. Byla to cesta poněkud do neznáma, protože na latinsko-americkém kontinentě jsem dosud nebyl, a ani o studentech exotické Brazílie jsem neměl téměř žádnou představu. S několika jsem se náhodou setkal před dvěma lety na své přednášce na Tskuba University v Japonsku, ale to nebyl asi typický a reprezentativní vzorek.

Po dlouhé cestě přes oceán jsem přistal v Rio de Janeiru, městu již při přistávání úžasném svou polohou mezi zelenými kupami kopců s typickou impozantní sochou Krista nad městem (Corcavado). Než jsem se vydal na místo svého brazilského pobytu – Federal Rural University of Rio de Janeiro, které je vlastně v asi 60 km vzdáleném městě Seropédica – měl jsem možnost projet se centrem „Ria“ a zastavit na chvíli na světoznámé pláži Copacabana, obdivovat krásy města z lanovky a pak z vrcholu hory Sugar Loaf. Poznal

jsem také ale nesmírné rozdíly mezi výstavní hotelovou zástavbou na nekonečných městských plážích a obrovskými rozsáhlými chudinskými slamy s nouzí a chudobou, pro nás těžko představitelnou.

Ubytován jsem byl v univerzitním, velmi jednoduše vybaveném hotelu, který byl součástí komplexu ubytoven studentů.

Moje přednášky však začaly na Federal Rural University of Lavras, 400 km na jih od Rio de Janeira. Univerzita se svými asi 9000 studenty je rozložena v kampusu o rozloze 650 ha a patří ke známým, dobře zavedeným celostátním zemědělským univerzitám v zemi. Přednáška k rozvoji kompetencí a tvorbě standardů poradce mé publikum – studenty a několik zdejších profesorů – natolik zaujala, že jsme zůstali o více než hodinu po dohodnuté době. Byl jsem požádán, abych celou prezentaci ve formě článku zaslal k publikování. Při jednání s představiteli univerzity byla dohodnuta možnost sepsání bilaterální dohody mezi univerzitami a byl projeven zájem o společný výzkum v oblasti kompetencí

zemědělských poradců. Exkurze do centra šlechtění, pěstování a zpracování kávy otevřela i prostor pro poznání života farmáře a jeho rodiny. Několik osobních setkání s tamními obyvateli mi pomohlo vytvořit si obrázek o životě ve městě a na venkově v této části Brazílie.

Po návratu do Seropedici jsem měl příležitost přednášek v Ms. kurzu pro studenty managementu a později i na jiném institutu (fakultě) pro studenty učitelství. Zabýval jsem se problematikou kompetencí vysokoškolského učitele a možnostmi jeho rozvoje. Reakce náročného, ale i velmi přátelského publika byla pro mě hodně povzbuzující. Přestože vzdálen více než 10 000 km, měl jsem jim „co říci“ a oni reagovali tím, že setrvali ještě hodně dlouho v diskusi. Kromě studentů a vedoucího institutu prof. Gabriela i dalších zdejších pedagogů se účastnila přednášky hostující prof. Cristina Plencovich z Argentiny, která projevila zájem o možnost navázání spolupráce s její domovskou univerzitou Buenos Aires. Za velmi významný krok směrem k rozvoji spolupráce považuji přijetí a jednání s rektorem Federal Rural University Rio de Janeiro, prof. Ricardo Motta Mirandou, se kterým jsme strávili hodinovou diskusi na téma možnosti výměny studentů a pedagogů i možnosti společného výzkumu. Vedení univerzity připraví návrh dohody, který bude zaslán k posouzení vedení ČZU v Praze a v případě oboustranného zájmu by mohla být sepsána bilaterální dohoda. FRURJ je univerzitou příměstskou s areálem 6500 ha a patří k vůdčím celostátním univerzitám.

Součástí mého programu, který perfektně připravila a jeho realizaci zajistila prof. Ana Alice Vilas Boas, bylo i setkání s ředitelem Konsorcia pro distanční vzdělávání prof. Carlos Eduardo Bielschowskym a prohlídka všech jeho provozních jednotek. Konsorcium sdružuje šest univerzit a zaměstnává na 150 specialistů jednotlivých profesí. Velmi ochotně mě se všemi seznámili, poskytli tištěné finální produkty a předali uživatelské heslo pro studium materiálů na jejich webových stránkách. K pochopení celého zpracovaného systému posloužila i návštěva jednoho z regionálních center a rozhovor s jeho ředitelkou a přítomnými studenty.

Dalším bodem mého pracovního pobytu byla i cesta na jih do oblasti Porto Alegre, necelých 400 km od hranic Argentiny. Zde jsem navštívil soukromou fakultu, jejích ředitel prof. Vercino Franzoloso se mi věnoval nejen co se týká problematiky vzdělávání, ale zajistil i exkurze do několika zemědělských provozů. A protože se jedná o rozvinutou vinařskou oblast, navštívil jsem soukromé firmy i družstevní podniky s obrovskou, do té doby pro mě nepředstavitelnou kapacitou – plochy vinic v tisících hektarech a produkce

v miliónech litru vína. Vysoce rozvinutá a úplně moderní technologie vytváří základ pro produkci ve špičkové kvalitě, kterou dokumentuje řada významných ze světových výstav a veletrhů, včetně evropských.

Tato oblast, s ohledem na podnebí, obyvatelstvo, čistotu vesnic a měst i kultury života vůbec, to byla zcela jiná Brazílie. Sem přicházeli především v letech 1870–75 emigranti hlavně z Německa a Itálie, což je především znát na architektonickém slohu a udržování tradic. Návštěva místních národních ekologických parků byla milým zpestřením jinak profesně nesmírně bohatého a zajímavého programu.

Než jsem se definitivně s Brazílií rozloučil, měl jsem velké štěstí. Ještě v den odletu se z mlžného oparu objevilo Corcavado a já měl možnost vystoupit na vrchol hory, k patě sochy Krista, která městu dává jeho typickou podobu. Byl to opravdu úžasný pohled. Monument sochy 30 m vysoké s rozpětím paží 28 m byl vytvořen v roce 1931 a od té doby je cílem turistů z celého světa (v r. 1980 jej při své první cestě na latinsko-americký kontinent do Brazílie navštívil i papež Jan Pavel II.).

A tak jsem během necelých 15 pracovních dní poznal Brazílii, lépe řečeno její malou část, zemi s více než 180 mil. obyvatel a rozlohou srovnatelnou s Evropou, jako Brazílii „africkou“ kolem Rio de Janeiro a Brazílii „evropskou“ na jihu země. Co se mi však poznat a navštívit v této části Brazílie nepodařilo, a touhu jsem měl, to jsou brazilské Lidice. Městečko, které si po druhé světové válce na paměť obětí našich Lidic vzalo toto jméno a každoročně zde pořádá pietní slavnosti. Ne že by moji hostitelé nechtěli nebo nebyli ochotni, dokonce mi o osobních přátelstvích s láskou a pietou vyprávěli, ale do programu se to již prostě nepodařilo vtěsnat.

Snad tedy příště někdo další, pokud se rozvine uvažovaná a brazilskou stranou vítaná spolupráce ve výzkumu, ale i při výměně studentů a pedagogů. Brazílie je země velkých možností, obrovských sociálních rozdílů. Je to země velkých rozdílů i vzdělanostních, od vysokého procenta lidí bez základního vzdělání k naprostým špičkám ve svých oborech, od kterých se můžeme hodně dovědět a naučit. A já jsem se opravdu hodně učil.

Příště třeba něco o brazilském zemědělství nebo školství se zaměřením na školství vysoké.

doc. Ing. Milan Slavík, CSc.
Institut vzdělávání a poradenství ČZU

ZAHRADNICTVÍ A ČAS

– aneb jak se změnilo a zároveň nezměnilo myšlení zahradníka

První červencový den roku 2005 přivítalo město Mělník (město – perla – na soutoku dvou významných českých řek) množstvím milých návštěvníků. Jejich kroky však nemířily k vyhlášeným městským památkám a zajímavostem, ale do areálu Vyšší odborné školy zahradnické a Střední zahradnické školy Mělník. Právě tady bylo u příležitosti 120. výročí založení školy pořádáno slavnostní setkání bývalých absolventů s pracovníky školy (současnými i bývalými) a stejně jako jim, tak i pozvaným čestným hostům bylo umožněno prohlédnout si areál školy, školního statku a seznámit se ze zajímavými momenty života školy.

**„Kdo chce, hledá způsoby, kdo nechce,
hledá důvody!“**

Slavnostní den zahájilo vystoupení dětského folklorního tanečního souboru Jarošáček na upraveném a květinovými aranžmá ozdobeném prostoru před hlavní budovou školy a po úvodním slovu ředitele školy pana Ing. Jana Macury a krátkých projevech nejvýznamnějších hostů proběhla krásná květinová show připravena žáky školy. Venkovní program byl bohužel ukončen prudkou dešťovou přeháňkou, a tak se bývalí absolventi „rozprchli“ do prostoru, kde trávili krásné dny svého mládí a čestné hosty pozval pan ředitel do nové auly, aby je seznámil s tím, co se škole v posledních letech povedlo a jaké plány mají do budoucna. Nejen z projevu vyplynulo, že všichni pracovníci školy se snaží naplňovat obsah hesla, které je uvedeno v mezititulku –, že hledají cesty a způsoby, jak zlepšit učební pomůcky, jak vylepšit pracovní prostor pro pedagogy a zpříjemnit studijní a životní prostor pro žáky. Při následné prohlídce školy mohli pozvaní hosté obdivovat špičkové sbírkové skleníky (ocenila je i nedávná návštěva z Holandska), dokonalé vybavení některých učeb-

ních prostorů informační a komunikační technikou, novou květinovou síň s prodejnou, ateliér pro sadovnickou výuku s úžasnými prosklenými plochami a spoustu různých vylepšených učebních pomůcek. Po vystoupení pana ředitele ocenili píli a úsilí pracovníků školy zástupci různých státních institucí a spolupracujících vysokých škol upřímnými slovy ve svých zdravicích a předali panu řediteli zajímavé upomínkové předměty. Jedním z dárků byla menší, na první pohled nevýrazná publikace. Před jejím předáním však byla dárce ocenována pasáž a já byla nucena změnit názor...

„De Cultura Hortorum – O zahradnictví“

„Plurima tranquillae cum sint insignia vitae,

Non minimum est, si quis Pestanae deditus arti....

Bohužel znalost latiny nepatří ke všeobecným dovednostem současníků, proto zvolím náš současný používaný jazyk:

Třebaže život v klidu a míru má mnoho znaků,
Není nejmenším, zná-li kdo, oddaný umění Paestu,
Zastávat práci ve službách Priápa, plodného boha.
Ať již má pozemek polohu jakkoli různou, ať je
Jalový v písčitém kraji, kde neplodný kámen se válí,
Či tam, kde mastné vlhko přináší těžké plody,
Ať se nachází vysoko na strmých kopcích či se
Prostírá příhodně v široké nivě či v údolním svahu:
Žádný nebrání v růstu rostlinám, jež jsou mu vlastní,
Pokudsiπέετβά,zmoženatěžkýmachorobnýmspánkem
Nezvyká v hloupé smělosti pohrdat bohatstvím plodů,
Které zahradník sklízí, nezhrdá na čerstvém vzduchu
Nechat hnědnout potvrdlé ruce a plnými koši
Není jí zatěžko roznášet mrvu na prašnou půdu.
Tyto znalosti nečerpám pouze z mínění lidu
Ani jen z důkladné četby v knihách ze starých časů,
Nýbrž prací a zájmem, den po dnu ve volných chvílích,
Získal jsem vlastní zkušenost, bezpečné poznání věcí.

Tolik z úvodní kapitoly díla středověkého opata Walahfrida Straba, díla, které vzniklo v klášteře Reichenau v 9. sto-

letí. (*Výtisk byl darován i knihovně ÚZPI a případní zájemci si jej mohou vypůjčit.*) Krásným jazykem básníka, popisuje nejen práci zahradníka, ale v jednotlivých kapitolách představuje rostliny a byliny, které se v klášterních zahradách tehdejší doby pěstovaly. Z celého raně středověkého dílka vyzařuje úcta k zahradníkově těžké ale záslužné práci, obdiv k dokonalým „výtvorům“ naší Matky Přírody a snaha o co nejhlubší poznání a popsání všech jevů, které se k této oblasti činnosti váží.

Uvedené vlastnosti, jen lehce poznamenané úspěchaností 21. století, se dochovaly až do dnešních dnů. Při návštěvě v zahradnické škole v Mělníku jsem měla možnost to poznat na vlastní oči...

- bačka -

ZÚČASTNILI JSME SE SOUTĚŽE

Dne 26. 4. 2005 proběhla v SOUz Chvaletice soutěž odborných dovedností žáků 3. ročníků oboru opravář zemědělských strojů.

Myšlenka uspořádat soutěž dovedností ve Chvaleticích vznikla při jednání ředitelů a zástupců učilišť Středočeského kraje v SOUz Nové Strašecí koncem r. 2004, kterého se zúčastnili jako hosté též zástupci SOUz Chvaletice. Zde ředitel Ing. Pechman nabídl uspořádání soutěže pro učiliště ze Středočeského kraje. Dosud se tato soutěž pořádala sice každoročně, ale vzhledem k tomu, že učiliště, která se tímto oborem zabývají, je v našem kraji pouze sedm, začínal se projevovat stereotyp a rutinovanost. Všichni jsme jednoznačně souhlasili s novým pořadatelem a s odstupem času lze říci, že to byl dobrý nápad. Pořadatelé zajistili objektivitu a přátelskou atmosféru v duchu tradic minulých ročníků. Navíc uspořádání soutěže prezentovali na internetu a pozvali některá další učiliště z východní části České republiky, se kterými léta spolupracují. Výsledkem této prezentace bylo, že se sešlo naprosto neformálně 16 škol z celkových 41, kde se obor opravář zemědělských strojů vyučuje.

Soutěž probíhala jako soutěž jednotlivců. Každá zúčastněná škola vyslala dva žáky, do soutěže se rovněž zapojili čtyři studenti z Nizozemí, kteří v té době pobývali na výměnné praxi ve Chvaleticích.

Soutěžilo se v osmi disciplínách, které byly sestaveny z probíraného učiva tohoto oboru. Jednalo se o vědomostní test, test z pravidel silničního provozu, poznávání strojních

součástí, ruční obrábění, strojní obrábění, kování, svařování a servisní opravy. Ze zaměření disciplín je zřejmé, jak pestrých znalostí a dovedností žáci dosahují a jak velká je jejich adaptabilita na trhu práce.

Nejlépe se se soutěžními úkoly vypořádal žák Jiří Dvořák ze SOU Radotín, který se stal vítězem soutěže. Druhé místo obsadil Petr Rudiš ze SOU Hubálov a třetí skončil Josef Trnečka rovněž ze SOU Radotín. Zhodnocení soutěže a slavnostní vyhlášení vítězů a předání cen proběhlo za účasti zástupců Pardubického kraje paní radní Marie Málkové a Mgr. Karla Pešky, vedoucího odboru OŠMS Pk a dále zástupců OŠMS Středočeského kraje Mgr. Ingrid Vavřínkové, Ing. Zory Sládkové a Ing. Václava Trnečka.

V průběhu soutěže byl pro pedagogické pracovníky zúčastněných učilišť zajištěn program a diskutovalo se o vývoji a problematice oboru opravář zemědělských strojů. V neposlední řadě jsme probírali tvorbu a spolupráci při vytváření „Školního vzdělávacího programu“ pro tento obor. Nechyběla samozřejmě ani prohlídka soutěžních pracovišť a celková prohlídka chvaletického učiliště. V této souvislosti bychom chtěli zdůraznit, že se v SOUz Chvaletice nemají za co stydět, a lze říci, že vytvářejí svým žákům i pracovníkům velice dobré podmínky.

Závěrem je třeba vyzdvihnout a poděkovat „chvaletickým“ za perfektní a bezchybnou organizaci celé soutěže a za přátelskou atmosféru, kterou vytvořili všichni účastníci. Kdo se zúčastňuje obdobných soutěží ví, že to není samozřejmost.

Na základe této pozitivní zkušenosti uvažujeme o tom, kontaktovat a oslovit všechna SOU, která vyučují obor opravář zemědělských strojů, a pořádat v příštích letech soutěž dovednosti za dobrovolné účasti učilišť a škol z celé

ČR. Chtěli bychom navázat na tradici, která v tomto oboru v minulosti byla.

Ing. Bohuslav Vecka a Ing. Josef Kutílek
SOU Nové Strašecí

MEDZINÁRODNÁ SÚŤAŽ MLADÝCH POĽNOHOSPODÁROV

V rumunskej Livade sa v dňoch 2.– 4. júna 2005 konala medzinárodná súťaž mladých poľnohospodárov s účasťou žiakov stredných poľnohospodárskych škôl z miest: Livada, Silvaenei (Rumunsko), Nyiregyháza (Maďarsko), Michalovce a Kežmarok (Slovensko). Do súťaže bola zapojená aj Stredná poľnohospodárska škola Michalovce, ktorá udržiava s poľnohospodárskou školou Grup Scolar Agricol Livada partnerské vzťahy. Strednú poľnohospodársku školu Michalovce reprezentovali žiaci Ondrej Sokol (3. A) a Zuzana Michajlová (3. B) pod pedagogickým vedením Ing. Marty Vidovej.

Naši žiaci svojimi vedomosťami a zručnosťami vybojovali prvé miesto, čo svedčí o ich veľmi dobrej príprave-

nosti. Svoje teoretické vedomosti preukázali v teste z ekológie, za ktorý získali najvyšší počet bodov zo všetkých súťažiacich žiakov zúčastnených škôl, a svoje odborné vedomosti a praktické zručnosti využili i pri riešení úloh zo živočíšnej výroby. Ich úsilie bolo ocenené diplomom a pohárom, ktorými obohatili zbierku prezentujúcu úspechy školy. Z tohto pobytu si odniesli všetci len tie najkrajšie spomienky.

Veríme, že súťaž bude pokračovať i o rok a naši žiaci budú úspešne reprezentovať školu a Slovensko aj naďalej.

Ing. Marta Vidová
SPoŠ Michalovce

„VICTORIA REGIA 2005“

12. národná súťaž v aranžovaní a viazaní kvetov s medzinárodnou účasťou

22. – 24. september 2005, Piešťany

Kategória základných škôl (témy):

Môj prvý deň v škole – kytica pre prváčika, kvetinová miska do detskej izby, prízdoba jedného kvetu pre pani učiteľku

Kategória záhradníckych škôl:

Podakovanie za úrody – svadobná kytica, dožinkový veniec, roh hojnosti

Kategória profesionálov (A, B):

Harmónia farieb – svadobná kytica, svadobná viazanka, kytica pre umelkyňu, priestorová kompozícia, gratulačná kytica, prízdoba sviečky

12. ročník kvetinového korza

Alegorický kvetinový sprievod na pešej zóne
24. september 2005, Piešťany

Prihlášky a informácie

Stredná záhradnícka škola, Brezová 2, 921 77 Piešťany
Tel.: 033/77 255 11, e-mail: szaspn@svspsn.sk

Predstavujeme...

Stredná záhradnícka škola v Piešťanoch

Vzdelávacie programy školy

Riadne denné štúdium

Študijný odbor **Záhradníctvo**

4ročné štúdium pre absolventov základných škôl

Pomaturitné štúdium

Študijný odbor **Záhradníctvo**

Kvalifikačné 2ročné denné štúdium pre absolventov všetkých stredných škôl

- viazanie a aranžovanie kvetín
- sadovnícka tvorba, projektovanie
- biotechnológie záhradníckej výroby

Študijný odbor **Záhradníctvo**

Špecializačné 2ročné denné štúdium pre absolventov záhradníckych, lesníckych a poľnohospodárskych škôl

- viazanie a aranžovanie kvetín
- sadovnícka tvorba, projektovanie

- záhradný dizajn
- arboristika
- vedecká podpora záhradníctva
- ekologické pestovanie rastlín

Študijný odbor **Vidiecka turistika**

- Špecializačné 2ročné denné štúdium pre absolventov všetkých stredných škôl s maturitou
- príprava odborníkov pre činnosť a služby vidieckeho cestovného ruchu a regionálneho rozvoja

Prostredníctvom Agentúry IES získa absolvent k vysvedčeniu certifikát v cudzom jazyku s uznanou platnosťou EU.

Rekvalifikačné kurzy

1. Aranžér – viazač kvetov
2. Záhradník, sadovník, údržbár zelene
3. Záhradník škólkár
4. Arboristika – biotechnológia drevín v mestskom prostredí
5. Služby vo vidieckom turistickom ruchu

www.szaspn.sk

FARMÁŘI NA JÍZDĚ ZRUČNOSTI

Dne 19. května 2005 se v areálu Středního odborného učiliště v Hlušicích u Nového Bydžova konalo oblastní kolo jízdy zručnosti traktoru s přívěsem. Opočenskou školu reprezentovali pod vedením učitele odborného výcviku pana Josefa Holečka žáci oboru Farmář – Miroslav Štefan, Martin Věříš a Pavel Jansák.

Při jízdě zručnosti se jezdilo s traktorem Zetor 7711 s přívěsem 7t na přesně vymezené dráze, kde soutěžící dokazovali přesnost a rychlost při průjezdu pravoúhlými zatáčkami, při couvání, při slalomu atd. Při projíždění jednotlivými překážkami bylo na každé straně přívěsu 10cm volného prostoru. Při vlastní soutěži rozhodoval čas a chyby byly penalizovány trestnými minutami. Celkem soutěžilo 45 žáků zemědělských škol a učilišť. Naš žák Miroslav Štefan obsadil pěkné 8.místo, Pavel Jansák 9. a Martin Věříš 12.

Ing. Jiří Mlateček
SOU a OU Opočno

Pavel Jansák spolu s rozhodčími po jízdě zručnosti

LETO

Leto je, keď celoročný ruch v záhradníckej škole ustáva. Školskými chodbami sa už nerozlieha smiech a hovor žiakov, lebo väčšina z nich nastúpila na prázdninovú prax. Na chodbách i v triedach panuje ticho. Aj školský park už takmer osirel. Kde-tu ešte možno zazrieť žiakov starajúcich sa o park, ale prevahu v ňom majú v tomto čase obyvatelia obce, ktorí tu hľadajú, sami alebo so svojimi deťmi, ticho a pohodu.

Práve tento čas, je aj časom hodnotenia výsledkov, časom, kedy sa môžeme ohliadnuť za seba a povedať si čo bolo dobré a čo ešte treba vylepšiť.

Naši žiaci aj v šk. r. 2004/2005 robili česť našej škole a šírili dobré meno školy Bratislavského samosprávneho kraja i obce. Počas celého školského roku sa zúčastňovali výstav a súťaží, kde prezentovali svoje vedomosti a zručnosti.

Už v septembri sa naši študenti zúčastnili na súťaži VICTORIA REGIA v Piešťanoch, aby v októbri mohli dokorán otvoriť dvere prílevu návštevníkov počas Dní otvorených dverí. Jeseň sa niesla v znamení výstav Jeseň v záhrade a Juvyr, kde mali vystavené svoje práce, ale študenti zabezpečovali aj výzdobu priestorov výstav nesúvisiacich priamo so záhradníctvom.

V decembri sa zúčastnili súťaže Vianočná väzba v Agroinštitúte Nitra a vo februári pripravili výstavu Od Valentína do Vianoc v priestoroch Metodického centra na Tomášikovej ulici v Bratislave. Február bol tiež mesiacom merania síl vo vedomostiach z cudzích jazykov, kde v obvodnom kole olympiády v anglickom jazyku získala žiačka 2. ročníka študijného odboru záhradníctvo Kristína Ivančíková pekné 3. miesto a v obvodnom kole olympiády v nemeckom jazyku získala žiačka 2. študijného odboru záhradníctvo Tatiana Herdová tiež 3. miesto.

No a potom už všetky sily venovali jarným výstavám a súťažiam. Okrem výstavy Jar v záhrade, kde je účasť malinových žiakov už pravidlom, sme sa aj tento rok zúčastnili aranžérskej súťaže SAVARIA FLORIADAE v Szombathej, kde si naše družstvo vybojovalo vynikajúce druhé miesto. Úspešní boli aj na súťaži v zručnosti a poznávaní rastlinného materiálu u IUVENTIS HORTULANUS v Piešťanoch a na súťaži v aranžovaní Jarnej väzby v ZŠŠZaP Kravany nad Dunajom.

Mimoriadne úspešný bol pre našich študentov máj. Na medzinárodnej súťaži v aranžovaní Dečínska kotva získal Štefan Sloboda, žiak 3. ročníka učebného odboru viazač-aranžér kvetín vynikajúce dve prvé miesta v jednotlivých

úlohách a žiak 4. ročníka študijného odboru záhradníctvo so zameraním na sadovnícku a krajinársku tvorbu Tomáš Pikáli. Zvláštne ocenenie v celoštátnom kole SOČ. Úspech sme získali aj na Medzinárodnej výstave kvetov FLÓRA Bratislava 2005, kde sme za našu expozíciu boli ocenení Čestnou cenou ministra školstva SR.

Naša medzinárodná spolupráca sa taktiež niesla v duchu zvýšenej aktivity, ktorá vyvrcholila odovzdaním sadovníckych projektov s riešením Panoráma parku v poľskom Šteťtíne, za ktoré žiaci 4. ročníka získali druhé miesto. Vďaka spolupráci medzi Bratislavským samosprávnym krajom a Varaždínskou župou sme zorganizovali výmenu žiakov a pripravili kvalitný študijný pobyt, počas ktorého chorvátski žiaci poznali bratislavský región, hlavné mesto Slovenska i školský systém SR.

Nuž, ako vidieť, je sa čím chváliť. Za tieto úspechy vďačíme nielen šikovnosti našich žiakov a neoceniteľnej práci našich pedagógov, ale aj podpore zo strany Bratislavského samosprávneho kraja, vedenia obce a jej obyvateľov. Dúfame, že dobrá spolupráca a porozumenie bude medzi zriaďovateľom školy a obcou panovať aj naďalej.

Mgr. Katarína Havlíčková
Združená stredná škola záhradnícka Malinovo

„ŽIDLE SPOLUPRÁCE“

Spolupráce lesnického učiliště a srbské školy z Kragujevace

Ukázat přátelům ze Srbska krásu a bohatství našich lesů a současně prolomit jazykovou a politickou bariéru společnou prací mladých lidí, bylo hlavním cílem projektu nazvaného „Židle spolupráce“.

Projekt byl realizován ve dnech 8. – 14. května Středním odborným učilištěm lesnickým v Bzenci. Partnerem nám byla Druhá technická škola v Kragujevaci, která vyučuje také lesnický a dřevařský obor. Deset dvojic tvořených českým a srbským chlapcem vytvářelo po jedné židli. Aby se společné dílo podařilo, museli se mladí lidé domluvit. Během týdne poznali, že tak jako jsou si blízká slova dvou slovanských jazyků, tak mají blízké i zájmy a problémy.

Naše škola připravila i doprovodné programy. Např. ukázky prací žáků přímo v lesních porostech. Zde srbské žáky nejvíce zaujala těžba stromů motorovými pilami, nakládání hydraulickou rukou, soustřeďování dříví vyvážecí soupravou a práce s koňským potahem. Tyto činnosti si mohli sami vyzkoušet v lese i na trenažérech školy. Při sportování se zjistilo, že Češi hrají lépe kopanou a florbal

a Srbi jsou lepší v odbíjení a ve střelbě z brokovnice. Zatímco pedagogům z jihu se líbil slovácký folklór při vínečku, studenti obdivovali slovácká děvčata na diskotéce. Starosta města Bzence pan Čejka seznámil hosty s historií a životem vinařského městečka a ti uspořádali filmovou ukázkou kultury Kragujevackého regionu za doprovodu hudby a tance.

Uprostřed týdne přivítal v Brně celou delegaci náměstek hejtmana dr. Poledňák, který hovořil o stále se rozvíjícím programu spolupráce a vzájemné pomoci mezi Jiho-moravským krajem a Okruhem Šumarijským. Nutno podotknout, že celý projekt byl financován právě z tohoto programu Jiho-moravským krajem.

Na naše přátele velmi zapůsobila bohatá historie země, zvláště po prohlídce hradu na Buchlově a zámku v Lednici. Srbsko, protože bylo dlouhou dobu pod nadvládou Turků, takové památky nemá. Ovšem nejmocnější dojem na ně udělaly naše lesy. Po zhlédnutí kvalitních lužních porostů, kterými nás provázel Ing. Pipal, vedoucí Lesů České republiky lesní správy Strážnice poznali, že náš způsob hospo-

daření je na vysoké úrovni. Dojem byl tak silný, že jeden z členů pedagogického doprovodu se rozhodl u nás studovat na lesnické fakultě v Brně. Prohlásil: „Takové bohatství chci pomoci přenést i do naší vlasti“.

Srbské škole jsme poskytli učební programy našich oborů. Do budoucna plánujeme pomoc při zřízení centra vzdělávání dospělých lesních dělníků při jejich škole v Kragujevaci.

Chceme nabídnout nejen vzdělávací programy jednotlivých kurzů, ale i zacvičení pedagogů přímo v Srbsku.

Cíl projektu byl splněn. Mladí lidé si našli kamarády a z hostů se stali přátelé, kteří si mají co říci.

Ing. Miroslav Měsíček
SOUL Bzenec

STÁŽ ŽÁKŮ V POLSKU

Zahraniční odborné stáže žáků se na naší SOU a OU Opočno staly již samozřejmostí. K týdenní výměně našich a polských žáků letos došlo v polovině května. V pondělí ráno odjelo šest žáků oboru Farmářské práce a Opravářské práce spolu s učitelem odborného výcviku panem Jiřím Svatoněm do polské vesničky Mroczkowa Gosciny, která se nachází asi 7 km za Opoczmem. Zde se v místní škole Zespół Szkół Rolniczych v průběhu týdne účastnili odborného výcviku společně se svými polskými kolegy. Škola je podobného zaměření jako naše, proto si vzájemně vyměňovali zkušenosti. V odpoledních hodinách si naši žáci v Opocznie prohlédli městské muzeum, celou výrobní linku keramického obkladu Opoczno s.a. a nově postavený plavecký bazén. K nezapomenutelným zážitkům patřila jízda na plachetnicích na Sulejovském jezeře.

Ve stejnou dobu jsme na naší škole hostili osm chlapců a pana Jana Kobierského, vedoucího polské skupiny. Po odborném výcviku ve volném čase poznávali naše okolí. Skupina navštívila krytý bazén v Dobrušce, město Hradec Králové, prohlédli si město Opočno včetně zámku a nechyběl tradiční výlet do Orlických hor. Zpestřením byly vzájemné sportovní turnaje, diskotéky a posezení u táborového ohně.

Ředitelé obou škol kladně hodnotí dlouholetou spolupráci, při které žáci pracují v jiném prostředí a poznají život a kulturní krásy sousedních zemí.

Ing. Jiří Mlateček
SOU a OU Opočno

Naši žáci na odborném výcviku

Polská výprava u Šerlišského mlýna v Orlických horách

STUDENTKA ZE ŽATCE

získala 3. místo v celostátní SOČ

Studentka Střední zemědělské školy v Žatci Helena Davidková se ve dnech 17. 6.–19. 6. 2005 zúčastnila celostátního kola středoškolské odborné činnosti v Opavě. Svoji

práci nazvanou „Etologie koní“ obhajovala v sekci „Zemědělství, potravinářství, lesní a vodní hospodářství“. V silné konkurenci jedenácti soutěžních prací obsadila třetí místo.

Helena byla vynikající studentkou naší školy. Patřila do skupiny sedmi studentů, kteří složili maturitní zkoušku s vyznamenáním. Helena spolu s Jitkou Moserovou maturovala na samé výborné. V současné době má potvrzeno přijetí na vysokou školu. Bude studovat obor „Ochrana ži-

votního prostředí“ na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Heleno, blahopřejeme a přejeme hodně studijních úspěchů!

- dh -

VÝSTAVA PRO VZDĚLÁVACÍ ÚČELY

Fotografická výstava „Povrchová těžba hnědého uhlí a rekultivace“ byla instalována v měsíci červnu v areálu Střední zemědělské školy v Žatci. Tematické zaměření výstavy bylo využito pro výuku řady předmětů studijního oboru „Ekologie a ochrana krajiny“, například: Ochrana životního prostředí, Krajina a životní prostředí, Geologie a pedologie, Ekologie. Kromě studentů naší školy výstavu zhlédli hosté a bývalí absolventi školy při oslavách 110. výročí založení zemědělského školství v Žatci.

Děkujeme autorovi snímků panu doc. Ing. Jiřímu Cibulkovi, DrSc. a také realizátorům výstavy, kterými jsou Severočeské doly Chomutov a.s. zastoupené předsedou představenstva a generálním ředitelem Ing. Vratislavem Vajnarem.

Ing. Dagmar Hromádková
SZeŠ Žatec

Střední zahradnická a zemědělská škola A. E. Komerse Děčín-Libverda,

Školní statek Děčín-Libverda,

Český zahrádkářský svaz, Český svaz chovatelů Děčín,

Agrární komora v Děčíně a MZe ČR Zemědělská agentura Děčín

Vás zvou na tradiční zemědělskou výstavu

LIBVERDA 2005

ve dnech **16.–18. září 2005**

v prostorách školy a Školního statku v Děčíně-Libverdě

Zaměření výstavy

- velká hospodářská zvířata od vybraných chovatelů okresu Děčín
- malá hospodářská zvířata chovatelů ČSCH (králíci, holubi, drůbež)
- výpěstky zahrádkářů ČZS, kaktusy a sukulenty
- ukázky zemědělské, zahradnické a lesnické mechanizace
- výrobky ze zpracovaných zemědělských produktů
- ukázky vázání a aranžování květin studenty školy
- prezentace podnikatelských činností v oblasti zemědělské výroby, rozvoje venkova, ochrany životního prostředí, agroturistiky a služeb

Doprovodné akce

- jezdecké umění na koních, projížďky na koních
- předvádění zemědělské mechanizace, předvádění vázání a aranžování květin
- poradenská služba u expozic
- pro veřejnost bude otevřen skleník Botanické zahrady

Českolipská 123, 405 02 Děčín-Libverda

tel./fax 412 524 692 / 412 524 694

e-mail: libverda@space.cz

www.libverdadc.cz

Střední zahradnická a zemědělská škola byla založena Antonínem Emanuele Komersem v r. 1850 a v letošním roce slaví 155 let svého působení na poli zemědělského a zahradnického vzdělávání.

INSTITUT VZDĚLÁVÁNÍ A PORADENSTVÍ ČZU V PRAZE

Katedra pedagogiky ČZU v Praze-Malé Chuchli se s účinností od 1. 6. 2005 transformovala na Institut vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity.

Institut, jehož ředitelem se stal doc. Ing. Milan Slavík, CSc., se člení na tři katedry:

1. Katedra pedagogiky (vedoucí doc. Slavík),
2. Katedra profesního a personálního rozvoje (PhDr. Hanušová),
3. Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia (Ing. Miller),
 - 3.1. Oddělení podpory zdravotně znevýhodněných studentů.

Institut je celoživotním pedagogickým a vědecko-výzkumným pracovištěm následujícími s cíli:

- realizace vlastních akreditovaných studijních programů;
- vzdělávání pro oblast zemědělství, rozvoj venkova i státní správu formou celoživotního vzdělávání;
- rozšíření nabídky studijních předmětů pro studenty všech fakult univerzity;
- metodologie a realizace poradenské práce;

- pedagogické přípravy učitelů odborných předmětů pro oblast zemědělství, lesnictví a obory příbuzné, jejich další vzdělávání v souvislosti s jejich kariérním růstem;
- zvyšování pedagogických kompetencí, kompetencí komunikačních i prezentačních pro pracovníky univerzity;
- diagnostikování poptávky veřejnosti po dalším vzdělávání organizovaným průzkumem trhu;
- zapojení do vědecko-výzkumné činnosti a naplňování obecného poslání univerzit – získávání finančních zdrojů pro vědeckou i další činnost aktivní grantovou politikou;
- pomoci zdravotně znevýhodněným studentům při integraci do zvolených studijních programů.

Jednou z prvních činností nově vzniklého pracoviště bylo přijímací řízení do akreditovaných bakalářských studijních oborů – specializace v pedagogice: učitelství odborných předmětů, učitelství praktického vyučování pro akademický rok 2005–6.

TRADICE POKRAČUJE 120 let zemědělského školství v Rakovníku

Historie zavazuje

Zemědělská škola v Rakovníku vznikla v roce 1885 jako jedna z prvních, které u nás dnes jsou, a které nesou a rozvíjejí do dnešních dnů tradici zemědělského školství. Během 120 let prošla škola různými typy, různými obory studia, různými studenty a různými budovami ve městě až do podoby, ve které ji známe dnes. Tato dlouholetá tradice je na jedné straně zavazující, na straně druhé velmi inspirující. Všechno, co vytvořili naši předchůdci, a byla mezi nimi historicky významná jména, tady zůstává v přítomnosti a zůstává tu i pro budoucnost, abychom my a ti, kteří přijdou po nás, to uchopili do svých rukou a rozvíjeli, rozšiřovali, zlepšovali, aby pověst, kterou zemědělská škola v Rakovníku má díky své historii, neztratila nic ze svého lesku ani v současnosti. O to se musíme zasloužit

my učitelé, ostatní zaměstnanci, studenti, bývalí studenti, rodiče, prostě všichni, které k této škole něco poutá a vytvořit stejně pevné základy, na kterých budou stavět naši následovníci.

Současnost

Na škole je možno v současné době studovat dva studijní obory – Agropodnikání a Ekologie a ochrana krajiny. Absolventi oboru Agropodnikání jsou všestranně připraveni pracovat jako zaměstnanci nebo podnikat v prostředí venkova a malých měst, a to z daleka ne pouze v čistém zemědělství. Obor Ekologie a ochrana krajiny je relativně nový, ale jde o studium zajímavé, zvláště pro ty, kdo mají rádi přírodu a jako obor budoucnosti dává absolventům dobrou perspektivu.

Školní statek Bulovna, kde vykonávají žáci praktický výcvik, leží na okraji města Rakovníka a obhospodaruje kolem 500 ha zemědělské půdy (10 ha chmelnic). V současné době statek chová téměř všechny druhy a kategorie hospodářských zvířat. Žáci, zvláště v oboru Agropodnikání, zde absolvují podstatnou část praktické výuky. Školní statek chová i jezdecké koně a pracuje tu jezdecký klub a jezdecký kroužek pro žáky školy. Praxe žáků je smluvně zajištěna i u mnoha podnikatelů, firem i státních institucí.

Škola má poměrně bohaté mezinárodní kontakty. Je členem Evropské asociace zemědělských škol J.T.P., která sdružuje zemědělské školy ze 17 zemí celé Evropy. Je zapojena do třístranné spolupráce v oblasti odborného školství, která probíhá mezi školami České republiky, Slovenské republiky a Belgického království. Do oblasti zahraničních kontaktů školy patří i projekt VOTEC, což je program spolupráce českých a vlámských středních škol.

Uplatnění absolventů je velmi dobré, ať už v oboru nebo mimo obor. Velký počet jich po maturitě pokračuje ve studiu na vyšších odborných školách nebo na vysokých školách. Globálně v celé republice platí to, že uplatnitelnost absolventů zemědělských škol je jedna z nejlepších, a v plné míře to platí pro naši školu v našem regionu. Oba studijní obory jsou koncipovány tak, že žáci jsou připraveni adaptovat se velmi univerzálně a rychle v jakékoliv oblasti lidské činnosti. Mají maturitu, znají jazyky, ovládají počítač, mají základy ekonomických předmětů a účetnictví, mají řidičské průkazy, mohou ve škole získat i další oprávnění, např. pro speciální zemědělské stroje, pro práci s ruční motorovou pilou, oprávnění k výkonu práva myslivosti, a to vše jim dává velmi dobrou životní perspektivu do budoucnosti.

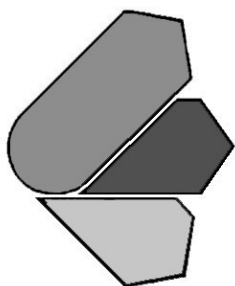

V sobotu 25. června 2005 proběhly oslavy 120. výročí založení Střední zemědělské školy v Rakovníku. Byl připraven bohatý kulturní program spojený s prohlídkou areálu školy, domova mládeže, botanické zahrady i školního statku.

Vybráno z webových stránek školy: www.szesrak.cz

CONTENTS

Conference of the Association and Syndicate of Agricultural Schools in Slovakia	2
Consideration about the upbringing of the young generation of school youth	3
E-learning and further training in agricultural enterprises?	
Professional environmental training at secondary vocational schools	5
Professional environmental training	7
Discussion	
How do school directors view framework and school education programmes?	9
Agricultural education in the context of unified Europe	
Seminar on the occasion of the 75 th anniversary of organised training of teachers of specialised subjects	10
On labour protection and safety in the course of practical training	13
Recognition of professional qualifications at Ministry of Agriculture of the CR	14
Association at the exhibition Zahrada Moravy (Garden of Moravia)	
Meeting of the Association of Educational Institutions for Development of Rural Space at an exhibition held on the premises of a school in Staré Město	15
Information service	
Representation of the European Commission in the Czech Republic	16
I lectured and talked at Brazilian universities	17
Horticulture and time	
– or how a gardener's thinking has changed or not	19
We participated in a competition ...	
Future repairmen of farm machines in Chvaletice	20
International competition of young farmers	21
“Victoria Regia 2005”	
12 th year of the competition in flower arranging and binding	21
Farmers showing their skill of driving	
Competition in tractor driving in Hlušice	22
Summer	
Evaluation of the annual activity of Joint Secondary School of Horticulture in Malinov	22
“Chair of Cooperation”	
Cooperation between a forestry training school and a Serbian school from Kragujevac	23
Study tour of pupils to Poland	24
A girl-student from Žatec	
ranked as the third in the national student professional activity .	24
Exhibition for educational purposes	
photographs	25
Institute of Education and Communication Czech University of Agriculture in Prague	26
Tradition continues	
120 years of an agricultural education system in Rakovník	26

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 69 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejším „Domě Zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

V podzimních číslech si přečtete

- Asociácia vzdelávacích zariadení pre rozvoj vidieka a produkciu potravín
- Agrokomplex Nitra – odborná spolupráca
- Krajská informační střediska
- Integrovaný systém typových pozic
- Archeoskanzen Modrá
- 110leté bilancování – slavila žatecká zemědělská škola
- 150 let lesnické školy Trutnov
- 120 let lesnické školy v Písku
- Historie zemědělské techniky
- Naše osobnosti zemědělského školství a vzdělávání

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2
tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz
Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra
tel., fax: 037/791 02 24, e-mail: palenikova@agroinstitut.sk
Redaktorka: Ing. Gabriela Páleníková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15 Kč,
roční předplatné 150 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZPI Praha

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
Ing. Igor Drobny, PhD.; SZÁŠ Piešťany; PhDr.
Radmila Dytrtová, CSc., KP ČZU Praha;
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka
Husová, NÚOV Praha; Ing. Ivan Jung, CSc.,
Slovenská poľnohospodárska a potravinárska
komora; Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České
Budějovice; Ing. Jan Kot, ISŠ Cheb; Ing. Ludmila
Kováčiková, Agroinštitút Nitra; Mgr. Drahomíra
Kučírková, CSc., KPP SPU Nitra; PhDr. Dana
Linhartová, CSc., ÚHV PEF MZLU Brno;
Ing. Tibor Masár, PhD., MP SR Bratislava;
Ing. Josef Matoušek, MZe ČR; Ing. Mária
Múdra, ZSŠP Rakovice; doc. Ing. Milan Slávik,
CSc., KP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora,
MZe ČR